Пролетарии всех стран, соединяйтесь! פּראָלעטאַריער פֿון אַלע לענדער פֿאַראייניקט זיך! *Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się!* *Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся!*

УМОВЫ ПАДПІСКІ:
На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі (пасля тэксту) 50 кап. Іншагароднія—1 р.
Пасярод тэксту ў два разы даражэй.
Пры шматразовым друкаваньні—скідка па згодзе.
Згодна паст. СНК ад 10 верасьня 1924 г. бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда"—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-ае гадз. дня. У акруговых гарадах—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Кантораю } Кантора абвестак/ падпіскі } тэл. № 781.

АЎТОРАК, 15 МАЯ 1928 г.
№ 110 (2917)
Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

- Польска-літоўскія перамовы ў тупіку.
- Сусьветны пралетарыят дэманструе ў абарону Беларускай Грамады і т. Бела Куна.
- Прамова абаронцы Пятрусэвіча на працэсе Грамады.

По БССР:

— У Віцебску выкрыта антысавецкая шайка.
— Буйнейшыя непарадкі на будаўнічых работах у Менску.
— Адчыніўся ўсебеларускі зьезд Асоавіяхіму.—Мазырскія рабочыя патрабуюць узмацненьня абароназдольнасьці краіны.—Дняпро—Чорнае мора на чаўнох.—Прыезд украінскіх пісьменьнікаў у Менск.

А р т ы к у л ы:

П е р а д а в а я: Загатоўкі ільну замарудзіліся.—Практычнае пытаньне партыйнага і прафсаюзнага кіраўніцтва.—Да нарады камуністых-літоўцаў.

Ф э л ь е т о н ы:

— Ганебнае злачынства Сукеніка.

Загатоўкі ільну замарудзіліся

Апошнія весткі Наркамгандлю сьведчаць аб тым, што ільна-загатоўкі па Беларусі моцна зьнізіліся.

Паводле выразу Наркамгандлю, арганізацыі, якія загатаўляюць лён, за апошні час выкарыстоўваюць толькі самацёк, не ўжываючы іншых неабходных мер.

Лічбы гавораць наступнае. Падамо параўнаўчую табліцу загатовак ільну за сакавік і красавік па дэкадах (дзесяцідзёўках):

	Сакавік.	красавік.
1-я дэкада	—298,2 тон.	204,4 тон.
2-я »	—208,1 »	125,2 »
3-я »	—295,5 »	75,9 »

Такое моцнае зьніжэньне ільнагатовак у красавіку нічым нельга тлумачыць апрача таго факту, што загатоўчыя арганізацыі зноў «бультаюць». У прыватнасьці, такія нашы загатоўшчыкі ільну, як Белсельсаюз і Белкаапсаюз, паводле тых-жа вестак Наркамгандлю, выканалі ў красавіку: першы—47,4 проц. пляну на гэты месяц, а другі—усяго 24,2 проц., г. зн., як [illegible] Наркамгандлю [illegible]

ільну і інш. зусім няўжытныя. Мы даскавала ведаем, што замаруджаньне з ільном тлумачыцца ня гэтым. У Беларусі, адным з асноўных ільнаводных раёнаў СССР, ільну ў сялянства яшчэ шмат, але толькі яно (сялянства) цяпер, у сьвязку з пачаткам работ на полі, ня так энэргічна вязе яго на рынак. А нашы паважаныя загатоўшчыкі не дадумаюцца да таго, каб **самім падыйсьці** да насельніцтва, а не чакаць дарэмна на рынках.

Ня дзіва, што Наркамгандлю прыходзіцца даваць такую дырэктыву загатоўшчыкам: ідзеце да сетыву загатоўшчыкам: ідзеце да сялянін самі, бо цяпер селянін заняты на полі і на рынак прыехаць ня можа.

Прыходзіцца канстатаваць, што нашы загатоўшчыкі ільну ва дзіва ня маюць ініцыятывы.

Вынікі гэтай нягібкасьці, гэтае адсутнасьці ініцыятывы ў наяўнасьці, як мы бачым з табліцы.

Аднак, з такім становішчам мірыцца далей нельга. Загатоўкі ільну—гэта важнейшая справа на даны [illegible] павінны быць [illegible] і будуць [illegible]

ПОЛЬСКА-ЛІТОЎСКІЯ ПЕРАМОВЫ У ТУПІКУ

Літва адхіліла польскі праект дагавору аб ненападзе

Польская дэлегацыя выехала ў Варшаву

КОЎНА, 12. Друк паведамляе, што, паводле вестак з пэўных крыніц, літоўская дэлегацыя абвясьціла польскі праект дагавору аб ненападзе няпрыемлемым.

* * *

ВАРШАВА, 13. Апублікавана афіцыйнае паведамленьне аб пасяджэньні польска-літоўскай камісіі 12-га мая. У паведамленьні гаворыцца: „Польска-літоўская камісія па безапаснасьці і ўрэгуляваньні прэтэнзій па мінулых адносінах сабралася на пленарнае пасяджэньне 12-га мая. Камісія прыняла да ведама справаздачу аб працы падкамісіі па ўрэгуляваньні прэтэнзій па мінулых адносінах.

Літоўская дэлегацыя ўручыла польскай дэлегацыі адказ на польскі праект дагавору аб ненападзе і канвэнцыі аб арбітражы і прымірыцельнай працэдуры. Наступнае пасяджэньне камісіі адбудзецца 25-га чэрвеня ў Коўні".

Увага: Пад прэтэнзіямі па мінулых адносінах разумеюцца пратэнзіі літоўцаў аб звароце матар'яльных страт у сувязі з захопам польскім генэралам Жэлігоўскім Вільні ў 1920 годзе, а таксама контр-прэтэнзіі польскага ўраду адносна страт, якія пацярпела Польшча праз парушэньне Літвою нэйтралітэту ў 1920 годзе.

Вальдэмарас памыліўся?

ВАРШАВА, 13. У гутарцы з прадстаўніком польскай газэты „Эпока" літоўскі прэм'ер Вальдэмарас заявіў, што ён памылкова зразумеў заяву Галуўна прадстаўнікам друку ў Коўні 8-га мая. Вальдэмарас прызнаў, што ён памылкова вытлумачыў зазначэньне Галуўна, што Польшча імкнецца да захаваньня незалежнасьці Літвы, дзеля жаданьня стварыць бар'ер паміж СССР і Нямеччынай.

Увага: У гутарцы з прадстаўнікамі замежных газэт Галуўна (начальнік усходняга дэпартамэнту польскага міністэрства замежных спраў і старшыня польскай дэлегацыі ў польска-літоўскай камісіі па пытаньнях безапаснасьці і звароту страт) заявіў: „Польшча зацікаўлена ў тым, каб існавала незалежная Літва, бо апошняя знаходзіцца паміж дзьвюма буйнымі дзяржавамі — Нямеччынай і СССР. Польшча, для якой могуць наступіць цяжкія хвіліны, зацікаўлена ў тым, каб у агульным фронце з ёй знаходзіліся ўсе прыбальтыцкія дзяржавы, у тым ліку і Літва".

Орган хадэкаў аб перагаворах

Орган літоўскае хрысьціянскае дэмакратыі „Рытас" у артыкуле, прысьвечаным польска-літоўскім перагаворам, піша:

„У дэклярацыі старшыні польскае дэлегацыі Галуўка дзеля літоўцаў няма нічога пацяшаючага. Гэта старая песьня аб каханьні міру і аб добрай волі палякаў у адносінах да Літвы. Гэткія песьні сьпяваюцца заўжды, калі гатуецца што-небудзь нядобрае проціў нас. Калі польская дэлегацыя мае сказаць нам толькі тое, што сказаў Галуўка, дык яе прыезд наогул быў непатрэбны".

ВЫЕЗД ПОЛЬСКАЕ ДЭЛЕГАЦЫІ

У нядзелю, 13 мая, польская дэлегацыя на чале з Галуўкам выехала з Коўні ў Варшаву дзеля дакладу аб ходзе перагавораў і дзеля атрыманьня далейшых інструкцый.

Час аднаўленьня перагавораў невядомы.

Паход паўднёўцаў на Пекін

Паніка сярод мукдэнцаў

Прыпыненьне вайны з японцамі

У 150 верстах ад Пекіну

ШАНХАЙ, 13. Паводле вестак друку, шансійскія войскі занялі Баодзін (станцыя Пекін-Ханькоускай чыгункі ў 150 кілёметрах на паўднёвы захад ад Пекіна). Газэты паведамляюць, што Фын Юй-сян разьлічвае праз некалькі дзён заняць Цяньцзін (галоўны горад правінцыі Чжылі). Мукдэнскія войскі адступаюць усюды без супраціўленьня. [illegible]

Нота нанкінцаў Японіі

ТОКІЁ, 12. Міністр замежных спраў нанкінскага ўраду [illegible] ўручыў японскаму [illegible] у Шанхаі Яда ноту з пратэстам [illegible] інцыдэнту. У ноце [illegible], што нанкінскі ўрад [illegible] японскаму ўраду, шкадуе аб тым, што здарылася ў Цзінані".

Адначасова ў ноце [illegible] аб пастанове нанкінскага ўраду [illegible] паўночную экспедыцыю. Нота выказвае непакой, што [illegible] ліку японскіх войск у Цзінані змога адбіцца на [illegible] паўночнай экспедыцыі. [illegible]

Ваенная чыннасьць японцаў проці паўднёўцаў спынена

ТОКІЁ, 12. Генэральны штаб японскіх войск у Кітаі выдаў інструкцыю спыніць ваенныя дзеяньні з паўднёвымі кітайскімі войскамі і абмяжавацца абаронаю японскіх грамадзян. Аднак японскія вайсковыя суды працягваюць прыбываць у Кітай.

У МУКДЭНЕ ТРЫВОЖНА

ХАРБІН, 12. Кітайскія ўлады ўзмацнілі ахову мукдэнскага арсэналу ў сувязі з радам выпадкаў выбуху бомб у арсэнале. Гарадзкія варота Мукдэну таксама ўзмоцнена ахоўваюцца. [illegible]

З сёньнешнім нумарам „Зьвязды" ўсім гарадзкім падпісчыкам рассылаецца дадатак:

СТЭНАГРАМЫ ПЛЕНУМУ ЦК КП(б)Б
(4—7 мая)

Іншагароднім падпісчыкам дадатак будзе разасланы з наступным нумарам газэты

У розьніцы прадавацца дадатак ня будзе

ПРАЦЭС „ГРАМАДЫ"

Прамова абаронцы праф. Віленскага унівэрсытэту Пятрусэвіча

(Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта „Зьвязды" на працэсе)

СЬЛЬНЯ, 14. Паны судзьдзі! 10 сакавіка 1864 году на Віленскім пляцы былі пакараны сьмерцю мучанікі, якія паставілі сваім лёзунгам: за нашую і вашую волю. На гэтым пляцы па пастанове гэтага суду быў пакараны сьмерцю царскаю ўладаю Кастусь Каліноўскі, першы выдавец беларускае газэты „Мужыцкая Праўда". Каліноўскі заклікаў беларускі народ далучыцца да паўстаньня.

Я заяўляю, паны судзьдзі, што калі-б ня было беларускага руху, дык неабходна было-б яго выклікаць.

Піянэры гэтага руху разумелі, што трэба абудзіць самасьвядомасьць беларускага народу, бо ў іншым выпадку гэтым народам зоймецца Масква. Пакуль існуе Польшча, ніколі ня спыніцца барацьба між Варшаваю і Масквою. Нельга забыць, што між Масквою і Варшавою ляжыць велізарная раўніна, заселеная беларускім народам. Не падлягае ніякаму сумненьню, што за тым, за кім пойдзе беларускі народ, застанецца перамога.

Пятрусэвіч лічыць, што паліцэйскаю апекаю, стварэньнем масавых працэсаў ня будзе вырашана беларускае пытаньне. Вельмі характэрнаю зьяўляецца тая частка прамовы Пятрусэвіча, у якой ён спыняецца на пытаньні абароны беларускіх працэсаў. На гэтых працэсах пракуратура хацела скампраметаваць некалькіх праваабаронцаў, якія праводзілі па заданьнях [illegible] палітычныя працэсы. [illegible]

Пятрусэвіч пераходзіць да пытаньня беларускага каапэрацыйнага банку. Арганізаваны беларускі каапэрацыйны банк выдаў 500 пазык розным асобам, а пракуратура называе гэта подкупам усяго беларускага насельніцтва. Пракурор Раўзэ заявіў, што сумы, якія знаходзіліся ў загадзе банку, зьяўляюцца якраз тымі сумамі, што былі атрыманы ў Данцыгу. Пракурор Раўзэ заявіў, што Коўш быў дрэнным бухгальтарам, бо яму перашкаджала ідэалёгія. Я ня ведаю, што перашкаджала пракурору Раўзэ, але Раўзэ таксама ня вельмі добры бухгальтар. Эксперты заявілі, што ня было ніякіх фіктыўных пазыцый у беларускім банку.

Частка прамовы, прысьвечаная Данцыгскай канфэрэнцыі і ўдзелу ў ёй Астроўскага, гаворыцца пры зачыненых дзьвярах. Калі адчыняюцца дзьверы, Пятрусэвіч начынае з [illegible] характарыстыкі [illegible] сьведкаў [illegible] Бабіч зьяўляецца [illegible] правакатарам. [illegible] Яго [illegible] бюро [illegible] гутаркі з [illegible] Камай паведаміў ей [illegible] у пасады. [illegible] на гэта адказала, [illegible] за што яго зьнялі—яна [illegible] на судовым разглядзе і пакараньня вінаватага па заяве. На гэта кіраўнік бюро спаргаў заявіў: „Калі вы так настаіце, дык я прыму меры, каб справа гэтая далей не пайшла, а разьбіраньне пракуратура закончыла". Аднак, ніякіх гэтага „прыму меры" да гэтага часу чамусьці не відаць. [illegible]

адбудзецца першая ўсебеларуская нарада камуністых-літоўцаў, якія практычна працуюць сярод літоўскага насельніцтва. На нарадзе будуць стаяць пытаньні: 1) справаздача аб працы літбюро ЦК КП(б)Б, 2) аб агітацыі і прапагандзе, 3) аб антырэлігійнай працы, 4) пытаньні выдавецтва на літоўскай мове.

Літбюро ЦК КП(б)Б у працягу двух год практычнай працы сярод літоўскага насельніцтва БССР вывучыла большасьць літоўскіх калёній на асобных раёнах усіх акруг Савецкай Беларусі, для большага абслугоўваньня рабочых і сялян-літоўцаў масавай працай, на мясцох прыцягнуты партпрацаўнікі, якія ўладаюць літоўскай мовай і знаёмы з бытам літоўскага насельніцтва, ствараючы пры акругкомах літбюро і ўпаўнаважаных.

Літоўскія калёніі ў Савецкай Беларусі прадстаўляюць найбольш адсталыя куткі, дзе сярод насельніцтва пануе крайняя нацыянальная замкнутасьць, культурная адсталасьць і палітычная няпісьменнасьць. У літоўскіх калёніях насельніцтва знаходзіцца пад яшчэ большым уплывам клерыкальных элемэнтаў.

Першыя крокі працы сярод літоўскага насельніцтва сустракаліся з радам трудпасьцяй, як напр., адсутнасьць патрэбнай літаратуры на літоўскай мове, адсутнасьць падрыхтаванага кадру працаўнікоў для культурнай і палітыка-асьветнай працы.

За гэтыя два гады частку трудпасьцяй удалося ўжо перамагчы, арганізавана перыядычнае выданьне сялянскай газэты на літоўскай мове „Raudonasis Artojis“ і прыступлена да выданьня другое неабходнае для рабочых і сялян-літоўцаў літаратуры. Адкрыта ў розных раёнах 10 прымітыўных літоўскіх школ, тры хаты-чытальні і 15 чырвоных куткоў.

Масавай працай быў абхоплены амаль кожны насельніцкі пункт з літоўскім насельніцтвам. Быў склікан рад раённых канфэрэнцый беспартыйных сялян-літоўцаў, а таксама першы ўсебеларускі зьезд, шляхам якіх выявілі ўсе культурныя і эканамічныя попыты літоўскіх працоўных мас Савецкай Беларусі.

Нам траба для большага прыцягненьня сялян-літоўцаў у савецкае будаўніцтва ўзмацніць сваю агітацыйную і прапагандысцкую працу сярод літоўскага насельніцтва.

Да сучаснага моманту праводзімая партарганізацыйная праца ў літоўскіх калёніях БССР ня мела арганізаванага свайго падагульненьня, дэтальнай праверкі і калектыўных вывадаў.

Першая ўсебеларуская нарада прадстаўнікоў акруговых літбюро калектыўныя вывады зробіць, якія дапамаглі-б нашай партыйнай арганізацыі ў самы кароткі тэрмін дабіцца яшчэ большага абхопу шырокіх літоўскіх рабочых і сялянскіх мас усімі відамі нашай партыйнай працы.

Бучукас.

...оковай павіннасьці замест існуючай у сучасны момант вэрбоўкі наёмных салдат у армію. Паведамляюць, што ў сучасны момант ужо праводзіцца падлік мужчынскага насельніцтва трох усходніх правінцый ва Ўзросьце ад 20 да 35 год.

...паміж Японіяй і Кітаем.

* *

ШАНХАЙ, 12. Нанкінскі ўрад склікаў на сёньня канфэрэнцыю, на якой будзе ўхвалены тэкст адозвы да Кулініжа з просьбай выступіць пасрэднікам паміж Японіяй і Кітаем.

...ніні з рэчамі, каштоўнасьцямі і маемасьцю Чжан Цзо-ліна, а таксама і іншых выдатных прадстаўнікоў мукдэнскай групоўкі. Рэчы перадаюцца на захаваньне кітайцамі, што жывуць на абшары мукдэнскай японскай зоны...

...гэтым працэсе, ... ня выйдзе жывым, дык мы, абаронцы, неабходны тут, на працэсе. Непатрэбна было пракурору ўстаўляць у акт абвінавачаньня гэты абзац аб праваабаронцах.

АНТЫСАВЕЦКАЕ ГНЯЗДО У ВІЦЕБСКУ

На пабудове чыгункі Віцебскага вузла зьвіў сабе гняздо антысавецкі элемэнт з былых афіцэраў, паліцэйскіх, асуджаных за ліхвярства, кіраўнікоў сэктанцкіх груп, пазбаўленых выбарчых правоў і г. д.—Члены партыі, каб паступіць на пабудову, прымушаны былі ўтойваць сваю партыйнасьць.—Тэхнічны пэрсанал з былых рабочых заціраўся і да практычнай работы не дапушчаўся.—Пратэкцыянізм і кумаўство расквіталі махровай кветкай.—Замест беднаты да работы дапушчаліся выключна заможныя сяляне і кулацтва.

АРГАНІЗАЦЫЯ РАЗАГНАНА, ГАЛОЎНЫЯ ВІНАВАТЫЯ АРЫШТАВАНЫ

(АД НАШАГА ВІЦЕБСКАГА КАРЭСПАНДЭНТА)

Сьпярша, калі ў рэдакцыю „Зари Запада“ і ў бюро скаргаў Віцебскае АКК-РСІ, у райкомы тых мясцовасьцяй, дзе праходзіць новая чыгунка, пачалі паступаць скаргі ад сялян на няправільны прыём на работу, на п'янства прарабаў з заможным сялянствам, — усе былі схільны думаць, што гэта—адзінкавыя факты, якія трэба зжыць у практычнай рабоце. Але калі ў райком прыехаў тэхнік і расказаў гісторыю свайго паступленьня на работу, дык прышлося назначыць камісію для абсьледваньня пабудовы чыгункі.

Таварыш расказаў наступнае:

— Зьявіўся я ў кантору да начальніка дыстанцыі. Называю сябе: тэхнік такі-та.

— Вы—не партыец?—пытаюць у мяне.

— Не.

— Ну і дзякуй богу!..

— І адразу была напісана рэзалюцыя аб прыняцьці мяне на работу. А калі праз некалькі дзён у канторы даведаліся, што я член партыі—мяне адразу зьнялі з практычнае работы і накіравалі ў чарцёжную.

— Каб спакайней было.

Камісіі па абсьледваньні работ удалося выявіць такія рэчы, аб якіх нам і ня сьнілася.

Па-першае, работа на другой дыстанцыі вядзецца безгаспадарча. Для таго, каб купіць каня, камандыруюцца тры адказныя працаўнікі ў Нэвель. Яны атрымліваюць камандыровачныя, на праезд і г. д. Між тым, на месцы работ можна было купіць такога-ж каня, а то і лепшага, і значна таней.

Заказваюць каля тысячы вазоў і скрыняў для перавозкі зямлі. Між тым, вазы—зусім непатрэбная рэч, бо сяляне, якія працуюць на пабудове маюць свае калёсы. Апрача гэтага, вазы былі зроблены з сырога матар'ялу, кепска зьбіты і бяз буйных выдаткаў на акоўку яны ні ў якім разе ня могуць быць выкарыстаны. Ня кажучы аб тым, што гэта каштавала лішнія 2.800 рублёў, было пакладзена шмат працы і энэргіі на перавозку, нагрузку, выгрузку і г. д.

Па аднэй толькі дыстанцыі ўтрыманьне тэхнічна-канторскага апарату складае 22 проц. з сумы зарплаты рабочых. Толькі за пару месяцаў выплачана **за прастой** рабочых 1.200 р.

Штат набіраўся без падліку патрэбнасьці людзей. У той час, калі работа толькі пачала разгортвацца, кіраўнікі дыстанцыі, у першую чаргу, пастараліся набраць канторскі штат, які доўгі час нічога не рабіў. Бралі на работу: па запісках, па знаёмстве і нават вартаўнікі і табэльшчыкі выпісваліся з Гатчыны і іншых гарадоў у той час, калі іх можна было знайсьці ў Віцебску і Гарадку на біржы працы колькі хочаш.

Варта было толькі якому-небудзь валацузе атрымаць работу на пабудове, як ён ужо цягнуў за сабою ўсю сваю радню. Напрыклад, Альтшулера прыняў па знаёмстве Адамовіч на пасаду начальніка 2-й дыстанцыі. Альтшулер—ня член саюзу і зусім нядаўна здаў патэнт мануфактурнага гандлю. Назначан ён тэхнікам-дзесятнікам пры адсутнасьці самай элемэнтарнай тэхнічнай асьветы. Не пасьпеў яшчэ Альтшулер як сьлед усталявацца, як ужо даў працу двум сваім братом—дзесятнікамі пры пабудове мосту.

Вось, хто зьяўляўся кіраўнікамі на будаўніцтве:

Скамарохаў—былы спраўнік. Пазбаўлен выбарчых праў.

Уверскі—былы гарадзкі галав. Ня член саюзу.

Арсехаў—нячлен саюзу. Узяты на работу дзесятнікам толькі таму, што п'янстваваў разам з прарабам.

Суцагін—старэйшы тэхнік. Адамовіч выклікаў яго лістом, як прыяцеля.

Хазанскі—нячлен саюзу, былы гандляр, пазбаўлен выбарчых праў. Прыняты на работу па пратэкцыі, назначан на пасаду дзесятніка ў той час, як у практычнай рабоце нічога не разумее.

Васілеўскі — вартаўнік канторы. І той—былы паліцэйскі, пазбаўлены выбарчых праў.

Лешын – былы паліцэйскі, член „Саюзу рускага народу“.

Ворына—сыклікана Адамовічам з Ленінграду і прынята на службу ў якасьці... прыбіральшчыцы. Пэнсію атрымлівае як табельшчык, а фактычна „натуральна“ абслугоўвае сьвяшчэнную асобу начальніка дыстанцыі Адамовіча.

І гэтак далей, і г. д.

Прабачайце, чуць не прамінуў:—Сокалаў—дзесятнік, сын папа Мехаўскае царквы, кіраўнік групы эвангелістых. **Адным словам,—у аднэй толькі канторы 2-й дыстанцыі з 23 чалавек штату ёсьць: адзін былы штабс-капітан, адзін—паручнік, адзін—падпаручнік, адзін—заўрад-чыноўнік, тры былыя паліцэйскія, былы спраўнік і г. д.**

Зразумела, калі ў „такіх“ руках апынулася кіраўніцтва пабудовай новай чыгункі, калі ім прышлося набіраць рабочую сілу бяз усякага кантролю,—дык душа ў іх пашла на-распашку іх натура выявілася ва ўсю. Атрымаць работу бяз выпіўкі бяз пары бутэляк самагону або „рускай горкай“—нельга было. Бедняку, які хацеў зарабіць, лягчэй было пралезьці праз вушка іголкі, чымся атрымаць чорную работу—па перавозцы каменя, або на земляных работах. Затое, хутаран, кулакоў і наогул заможных прымалі ахвотна і ўсяляк ішлі ім насустрач.

Кола круцілася. Работа ішла. Кантора пісала. Але ніхто ня думаў аб ахове інтарэсаў рабочых, аб спэцвопратцы, аб адпаведнай тарыфнай сэтцы і гэтак далей. Дзесятнікі, атрымаўшы нарад, не паведамлялі сялянам, як будзе аплачвацца іх работа і не гаварылі сьвядома—для таго, каб частку атрыманых за работу грошай можна было пакінуць у сваёй кішэні. Спэцвопратка, згодна дагавору, не выдавалася. На тачках адсутнічалі лямкі, што затрудняла работу. Нават простай гатаванай вады ў некаторых пунктах не хапала. Дастаўка прадуктаў харчаваньня была неналаджана і да моманту сканчэньня работ харчовыя крамы зачыняліся і рабочым прыходзілася за 10—15 вёрст ісьці шукаць прадукты і купляць іх у прыватных асоб у тры разы даражэй.

Рабочыя ў пераважнай колькасьці жывуць у кепска абсталяваных вагонах. У радзе пунктаў адсутнічаюць кухні і харчы варацца на вогнішчах. Усе гэтыя недахопы па ахове працы і быту рабочых вельмі адмоўна адбіваліся на прадукцыйнасьці працы.

Камісія РСІ выкрыла, што кіраўнікі работ не заўсёды знаходзяцца на месцы работы, а тыя, якія прысутнічалі на рабоце,—ня мелі пры сабе праектаў і чарцяжоў.

Па ўсёй 2-й дыстанцыі быў толькі адзін член партыі—тэхнік, які пры паступленьні прымушан быў утаіць сваю партыйнасьць. Пры такіх умовах праявіць парткіраўніцтва нельга было. Адміністрацыя-ж чыгункі яўна не дапушчала да работы членаў партыі. Двум такім таварышом, якія былі пасланы па пуцёўках райкому, у прыёме на работу было адмоўлена.

Вы запытаеце: дзе быў прафсаюз? Нажаль, прафсаюз, у асобе рабочкому, не праявіў досыць энэргіі для таго, каб ня даць усталявацца ўсяму таму антысавецкаму элемэнту, які прымаўся па пратэкцыі.

Характэрна, што калі па ўсім Савецкім Саюзе ўзмоцненым тэмпам ішло распаўсюджаньне сялянскае пазыкі, тут—на пабудове—пры выплаце 100 т. р. заработнае платы ніяк не ўдалося распаўсюдзіць сялянскае пазыкі на... паўтары тысячы рублёў.

Аднойчы пашоў начальнік дыстанцыі Адамовіч агледаць работы. Убачыў селяніна, які разьбіваў каменьні.

— Як ты б'еш?—запытаў яго Адамовіч.

— Ды як умею, пане начальнік.

— Калі ты будзеш так кепска працаваць, дык я буду плаціць табе кепскай манэтай...

— Якой гэта?

— Ды аблігацыямі сялянскае пазыкі.

У заключэньне—дзьве характарыстыкі тэй атмасфэры, якая панавала на пабудове.

У канторы пануючым словам было слова „пан“. Адзін да другога інакш не зварачаліся, як:

— Пане начальнік!

— Пане дзесятнік!

— Пане тэхнік!—і г. д.

Калі камісія РСІ папрасіла начальніка дыстанцыі, каб ён прыкамандыраваў да камісіі партыйца-тэхніка для праверкі работ,—начальнік адмовіў і паведаміў:

— З прычыны таго, што даны тэхнік замяняе зараз захварэўшага прараба,—зьняць яго з работы безбалюча для вытворчасьці не магу.

У той-жа дзень, пад вечар, два члены камісіі спаткалі на станцыі „хворага прараба“.

— Як ваша здароўе?—запыталіся члены камісіі.

— Дык такі нічога. „Міласьцю боскай“ яшчэ моцна трымаемся на нагах...

„Боская міласьць“ на работах панавала ва ўсю. У часе каляд і вялікадня па старым стылі ўсе работы амаль спыніліся з прычыны таго, што начальства ўзяло фальшывыя камандыроўкі і разьехалася—хто ў Ленінград, хто ў Нэвель хто ў Віцебск... Адным словам, хто куды.

Вось і ўсё. Зусім досыць для таго, каб крычаць „каравул“.

Добра, што схапіліся ў пачатку, калі гэта антысавецкае, каб не сказаць больш,—гняздо не пасьпела цьвёрда заснавацца.

АКК-РСІ ўжыла зараз цэлы рад аздараўляючых мер. Сялян на работу ўжо прымаюць выключна з пасьведчаньнямі сельсаветаў і КСУ аб маемасным становішчы. Вельмі многа з пералічаных, антысавецкі настроеных людзей зьнята з работы. Ужываюцца меры да ўзмацненьня партыйнага ўплыву і да паляпшэньня прафэсыянальнага і партыйнага абслугоўваньня сэзонных рабочых. Матар'ялы абсьледваньня перадаюцца ў пракуратуру для прыцягненьня вінаватых да адказнасьці. Некалькі малайцоў арыштаваны.

А. Б.

...вяецца да адказнасьці па 102 арт. Пракурор кажа, што Луцкевіч быў ідэёвым кіраўніком усяго грамадаўскага руху, але ідэёвы кіраўнік, які не браў актыўнага ўдзелу, ня можа прыцягвацца да адказнасьці. Мо' ён сапраўды зьяўляецца Макіавелі ці беларускім Бісмаркам, як гэтага хоча пракурор, але за захаваныя думкі ён ня прыцягваецца да суду. Проці яго высоўваецца яшчэ адно абвінавачаньне, што ў яго знойдзены 2 кніжкі, выдадзеныя ў Савецкай Беларусі. Гэта робіць уражаньне жарту, які павінен быў быць зьмешчаны ня ў акце абвінавачаньня, а ў палітычнай часопісі.

У канцы сваёй прамовы Пятрусэвіч заяўляе:

— Мы прызвычаліся лічыць пакараньне сьмерцю Езуса Хрыста забойствам, але на справе працэс суду проці Езуса быў праведзен з выкананьнем усіх фармальнасьцяй і законаў. Аднак, уся гісторыя і ўсё чалавецтва ня сумняваецца ў тым, што была зроблена памылка. У гэтых матар'ялах, якія тут суд сабраў, ніводзін будучы гісторык ня знойдзе праўды, бо яе няма тут.

КАНЕЦ ТРАЦКІСЦКАЕ АПАЗЫЦЫІ У НЯМЕЧЧЫНЕ

БЭРЛІН, 14. Распад «Ленінбунду» прывёў да таго, што ў бліжэйшыя дні мае адбыцца афіцыйная ліквідацыя „Ленінбунду“. Апошнім знадворным штуршком да поўнага крушэньня «Ленінбунду» паслужыла спроба цэнтральнага камітэту сацыял-дэмакратычнай партыі захапіць праз подкуп, праз пасрэдніка ў свае рукі орган «Ленінбунду»—газэту «Фольксвільле», якая выдаецца ў Зуле.

Даведаўшыся пра гэта, Урбанс (які стаіць на чале групы, што засталася ў Ленінбундзе) зьвярнуўся ў суботу па тэлефону ў ЦК камуністычнае партыі з просьбаю дазволіць яму зьявіцца для вельмі тэрміновае гутаркі. Атрымаўшы згоду, Урбанс заявіў у гэтай гутарцы, што пры сучасным становішчы ён больш ня здолее ўтрымаць у руках сваёй групы «Фольксвільле» і просіць дзеля гэтага, каб камуністычная партыя прыняла на сябе як фінансавае загадваньне, так і палітычнае кіраўніцтва.

У фашысцкай Польшчы

Кара за крытыку ўраду

9-га мая на пасяджэньні бюджэтнае камісіі сойму дэпутат Баінскі (вызваленец) востра крытыкаваў бюджэт міністэрства ўнутраных спраў. У адказ на гэта гурток сэнатараў і дэпутатаў урадавага блёку пастанавіў зьвярнуцца да капітулы ордэну „Віртуті Мілітарі“ аб адабраньні ад Баінскага крыжа гэтага ордэну. Баінскі сам адмовіўся ад ордэну.

Ваенная падрыхтоўка Заходняе Галіцыі

Ваяводзкі камітэт „Ленну“ (Лігі паветранае абароны дзяржавы) у Кракаве пастанавіў набудаваць 5 новых аэрадромаў (у Бялай, Дэмбіцы, Тарнове, Новым Таргу і Закопаным). Адначасна зьбіраецца некалькі курсаў процігазавае абароны і робяцца захады дзеля дастаўкі насельніцтву процігазавых масак.

Польшчы пагражае голад

ВАРШАВА, 12. Як паведамляе дырэктар дэпартаменту міністэрства земляробства Цэхноўскі, стан хлябоў у Польшчы надта дрэнны. Цэханоўскі выказаўся за тое, каб з прычыны дрэнных перспэктыў на ўраджай выпякаць хлеб з 10-проц. дадаткам бульбы, каб папярэдзіць катастрафічны рост цэн.

Спраўнасьць польскае паліцыі

Пагоня паліцыі за бандаю, якая зрабіла напад на маёнтак Луці ў Сьвянцяншчыне, засталася бяз вынікаў. Банда складалася з 11 чалавек, узброеных карабінамі, ручнымі гранатамі і рэвальвэрамі Маўзэра. У складзе банды знаходзілася трое коньнікаў.

АДКРЫЎСЯ ПЕРШЫ ЎСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД АСОАВІЯХІМУ

„Задача таварыства—абхапіць шырокія колы працоўных“

У нядзелю, 13-га мая, у клюбе К. Маркса адкрыўся 1-шы ўсебеларускі зьезд Асоавіяхіму.

Зьезд адкрыў старшыня цэнтральнага савету Асоавіяхіму т. Галадзед.

— Перад тым, як адкрыць зьезд, —сказаў т. Галадзед,—мы мусім сёньня спыніцца на вялікай страце, якую мы панесьлі ў асобе тав. Цурупы, члена ЦК УсеКП(б), намесьніка старшыні СНК і СПА. У агні рэвалюцыйнай барацьбы, у агні шпаркага сацыялістычнага будаўніцтва зьмяншаюцца рады старых бальшавіцкіх кадраў, якія на сваіх плячах праз падпольле прывялі пралетарыят да Кастрычнікавае рэвалюцыі. Сьмерць тав. Цурупы зьяўляецца вельмі цяжкай стратай для ўсяго сацыялістычнага будаўніцтва Савецкага Саюзу. Мы страцілі яшчэ аднаго з самых старэйшых бальшавікоў, аднаго з самых вытрыманых ленінцаў, які ўсё сваё жыцьцё аддаў справе пралетарыяту. У буд... і ў самыя цяжкія гады, чых усте... [рэвал]юцыі пагражала вялікая ..., займаў адказныя ... Рад гасп... пастановамі і ... бных старых бальшэ... нарад. На ... нясем на прабылі чыгунныя тр... мы павінны ваньня сьвіней. Але ... амі будаўнікі на што ня варты. ... падрасьпераджалі адміністрацыю ... якія вытворчай камісіі і рабочыя. ... адміністрацыя не жадала слухаць —і ў выніку 1000 р. выкінуты на вуліцу.

У пякарні працкалектыву была склікана вытворчая нарада. Запрасілі на нараду начальніка кіраўніцтва працкалектывамі, але апошні не зьявіўся, і нарада была сарвана.

рабочых і сялян Савецкага Саюзу, на выпадак вайны, умець абараняць сваю сацыялістычную бацькаўшчыну. Асоавіяхім зьяўляецца арганізацыяй грамадзкай, якая ставіць перад сабой задачы ня толькі абарону краіны, але яна мабілізуе думку працоўных вакол разьвіцьця індустрыялізацыі, разьвіцьця ўсіх жывых сіл, вакол разгортваньня хэміі ў справе адраджэньня сельскай гаспадаркі, прамысловасьці і наогул усёй народнай гаспадаркі.

Абраньне прэзыдыуму

Зьезд абраў прэзыдыум у складзе 13 асоб: т. т. Галадзеда, Барсукова, Валаснова, Абрамчука, Кедрава, Кляўцова (прадстаўнік ад цэнтральнага савету Асоавіяхіму СССР), Крэмэр (жанаддзел), Цімашэнка, Гурэвіча (рабочы), Собалевай (работніца) і іншых.

У ганаровы прэзыдыум абраны т. т. Рыкаў, Сталін, Варашылаў, Молатаў, Калінін, Томскі, Рудзутак, Бухарын, Куйбышаў, Кнорын, Чарвякоў і Васілевіч.

На гэтым-жа пасяджэньні быў заслухан даклад тав. Галадзеда аб міжнародным становішчы і чарговых задачах Асоавіяхіму.

Лепшы актывісты

— Гэта тав. Палянскі, дэлегат Мазыршчыны, які з 1926 г. зьяўляецца старшынёй Карнянскага раённага савету Асоавіяхіму.

на... маб... юзу... П... знач... Папт... ау. ...

НАВІНЫ САВЕЦКАГА ДНЯ

Водгукі на шахцінскую змову

Роспуск харкаўскага бюро інжынэраў і тэхнікаў

ХАРКАЎ, *12. Сёньня адбылося экстранае пасяджэньне прэзыдыуму украінскага бюро сэкцыі інжынэраў і тэхнікаў пры саюзе горнарабочых, на якім было абгаворана пытаньне аб становішчы харкаўскай інжынэрна-тэхнічнай сэкцыі гарнякоў. Укрбюро канстатавала, што апублікаваны абвінаваўчы матар'ял па справе эканамічнай контр-рэвалюцыі ў Донбасе сьведчыць аб тым, што верхавіна шкодніцкай арганізацыі знаходзілася ў Харкаве. Таму зусім ня выключана магчымасьць таго, што гэта арганізацыя магла зрабіць уплыў і на выбары харкаўскага бюро інжынэрна-тэхнічнай сэкцыі гарнякоў.*

Украінскае бюро інжынэрна-тэхнічнай сэкцыі саюзу гарнякоў ухваліла зараз-жа распусьціць харкаўскае бюро інжынэрна-тэхнічнай сэкцыі. Створана спэцыяльнае бюро, якому запрапанавана прыняць справы распушчанага харкаўскага бюро. Пастаноўлена таксама ў 10-дзённы тэрмін склікаць агульна-гарадзкі сход усіх інжынэраў і тэхнікаў гарнякоў г. Харкаву для выбару новага бюро сэкцыі. Укрбюро, акрамя таго, пастанавіла выключыць са складу членаў прэзыдыуму бюро і наогул са складу сэкцыі інжынэра Чынакала, члена контр-рэвалюцыйнай шкодніцкай арганізацыі.

Яшчэ 52.000 рабочых на 7 гадзін працы ў РСФСР

Тры дні таму назад адбылося пасяджэньне ўрадавай камісіі РСФСР па пераводзе на 7-гадзінны рабочы дзень прадпрыемстваў рэспубліканскай і мясцовай прамысловасьці. На гэтым пасяджэньні абмяркоўваўся папярэдні плян пераводу ў 1928-29 годзе прадпрыемстваў мясцовай прамысловасьці на 7-гадзінны рабочы дзень. ВСНГ РСФСР наметціў перавесьці на 7-гадзінны рабочы дзень у першую чаргу ў новым годзе 67 прадпрыемстваў з агульным лікам рабочых каля 52.000 чал.

Урадавая камісія запрапанавала ВСНГ РСФСР прадставіць да 15-га чэрвеня цьвёрды сьпіс тых прадпрыемстваў, якія будуць пераведзены на 7-гадзінны рабочы дзень у новым годзе ў першую чаргу.

Аўталётарэя

Ва ўсесаюзным таварыстве Аўтатор адбылось пасяджэньне, на якім абмяркоўваўся плян аўталётарэі. Дазвол на арганізацыю вялікай аўталётарэі ва ўрадавых інстанцыях ужо атрыманы. Лётарэя будзе абвешчана не пазьней, чым праз 2 з паловай месяцы. У лік выйгрышаў увойдуць аўтамабілі, матацыклы, маторныя лодкі і інш. Усяго дазволена выпусьціць 3 мільёны лётарэйных білетаў коштам па 50 кап.

Паветраны шлях Растоў-Дон—Тэгеран

РАСТОЎ-ДОН, *11. Адкрыліся прос[тыя] паветраныя зносіны на самалётах таварыства „Укрвоздушпуть“ у напрамку Растоў-Тэгеран. Адбываецца таксама перавозка пасылак і гру...*

На зьезьдзе ЎсеЛКСМ

Камсамол і ліквідацыя няпісьменнасьці

13-га мая адбылося аб'яднанае пасяджэньне зьезду камсамолу, НК Асьветы і т-ва „Прач няпісьменнасьць“.

Тав. Калінін зазначыў на першачарговую задачу—узьдзеньне ўсеагульнае пісьменнасьці і ўзьняцьце палітузроўню насельніцтва. Трэба зрабіць рэвалюцыю ў быце.

Тав. Луначарскі падкрэсьліў асаблівую важнасьць развіцьця сярод моладзі калектыўнасьці і перагляд[зе]ць сямейныя адносіны.

Зьезд пастанавіў з 1-га жніўня 1928 году правесьці месячнік зьнішчэньня няпісьменнасьці. Да 5-га мая 1929 г. павінна быць ліквідавана няпісьменнасьць сярод членаў УсеЛКСМ.

Пявялічэньне хлебазагатовак

НОВАСІБІРСК, 12. Другая пяцідзёнка мая дала перазлом у хлебазагатоўках у бок павялічэньня. Загатоўлена 241 дзесятона, у той час як за першую пяцідзёнку мая было загатоўлена 72 дзесятоны.

Аманула едзе ў Крым

ЛЕНІНГРАД. *Падышах Аманулахан у суправаджэньні сьвіты і прыкамандыраваных да яго выехаў у Крым*

Тыраж усесаюзнае азет-лётарэі

12 мая пачаўся і 13 скончыўся тыраж усесаюзнае азет-лётарэі. На тыражы прысутнічаў яўрэйскі пісьменьнік Шолам Аш. Найбольш буйныя выйгрышы прыпалі на наступныя нумары: падарожжа ў яўрэйскія калёніі Крыму: 023448, 567676, 293146, 853309, 026553, 328836, 806324, 241497, 133587, 761182, 133587, 761182, 812256, 194935, 962350, 662972, 887257. Падарожжа ў яўрэйскія калёніі Крыварожскай і Хэрсонскай акруг: 364040, 022220, 189193, 280844, 257846, 712066, 022477, 858037, 093188, 663987, 186904, 041366, 596900, 165655, 426885. Месяц у доме адпачынку Крыму ці Каўказу: 325368, 847924, 692742, 736182, 252741, 062076, 721182, 634189, 308828, 812419. Два падарожжа ў Амэрыку: 982830 і 435556 і інш. выйгрышы.

РАЗРЫЎ З АПАЗЫЦЫЯЙ Т. САРКІСА І ІНШ.

МАСКВА, 13. „Праўда“ апублікавала ліст Саркіса, высланага з Мінусінску. Ліст накіраваны ў ЦКК УсеКП(б), в копіяй у ЦК УсеКП(б).

— «Асноўнай памылкай апазыцыі, а значыць і асноўнай маёй памылкай,—гаворыцца ў лісьце,—зьяўлялася тая ацэнка, якую апазыцыя дала партыйнаму кіраўніцтву, таксама кіраўніцтву Камінтэрну. Гэта карынальная памылка была сфармулявана „у плятформе“ апазыцыі. Характарыстыка, якая дала апазыцыяй партыйнаму кіраўніцтву, кіраўніцтву Камінтэрну і кіраўніцтву савецкай дзяржавай, зьяўлялася той восьсю, вакол якой абарочвалася ўся апазыцыя ва УсеКП(б), Камінтэрне і ўся апазыцыйная барацьба супроць кіраўніцтва УсеКП(б) і Камінтэрну і ўся фракцыйная арганізаванасьць апазыцыі ўнутры УсеКП(б) і ў Камінтэрне. І гэта вось зьявілася няправільным, памылкаю. Усё наступнае, асабліва пасьляззьездаўскае разьвіцьцё выкрывала і выкрыла няправільнасьць асноўнага палажэньня апазыцыйнай плятформы. Асноўная памылка апазыцыі цяпер ясна. Гэту памылку ўсёй апазыцыі, значыць і гэтую сваю памылку, прызнаю бясспрэчна, бяз хістаньняў, з усімі вынікамі, якія вынікаюць з гэтага прызнаньня (разрыў з апазыцыяй).

Перад партыяй і савецкай уладай,—гаворыцца далей ў заяве,—сталі новыя труднасьці. Прадстаўіць упартая барацьба. Міжнародная буржуазія ўжо актыўна ўмешваецца ў ... ятую барацьбу. Гэта з асаблівай гаст... ратой ставіць перад кожным выключа[ным] ... ым з партыі за апазыцыю пытаньне ... б неадкладным рашучым чесным звар[отам] ...це—назад, у партыю. Або праз прызнаньне сваёй памылкі назад у партыю, або ... асуджэньне сябе на раздажэньне па-за партыяй.

Зьвяртаючыся ... ЦКК і ЦК УсеКП(б), прашу аднавіць ... мяне ў правах члена партыі, даўшы ... магчымасьць аднавіць перарваную прац[у] і барацьбу за справу пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР. Само сабою зразумела, што ўсе ідэйныя ... палітычныя арганізацыйныя ўмовы, ... акрасьліваюць ідэ... ... ліцы, захаваньне непарушнасьці „вышэйшага прынцыпу дыктатуры—саюзу рабочых і сялян“ зьяўляецца для мяне абсалютна бясспрэчным. Таварышом, з якімі супольна вёў апазыцыйную барацьбу, раджу таксама цьвёрда і рашуча стаць на гэты шлях, які вядзе назад у партыю Леніна».

* * *

МАСКВА, 13. У „Праўдзе“ надрукавана заява былога члена партыі Бор'ян, прысланая з Мінусінску. Ліст адрасаваны ЦКК УсеКП(б).

— „У сьнежні 1927 году,—гаворыцца ў лісьце,—я была выключана з партыі за прыналежнасьць да апазыцыі. Зараз, будучы пераконана ў памылковасьці тае пазыцыі, якую абараняла ў барацьбе супроць ЦК на працягу 2 год, салідарызуюся поўнасьцю з заявай Саркіса і зьвяртаюся да ЦКК УсеКП(б) з просьбаю аб аднаўленьні мяне у правах члена партыі“.

Заявы аб разрыве з апазыцыяй паступілі ў ЦКК таксама ад Эшба і Пімсонома.

АБ УСІМ

— *Ангельскія рабочыя хэмічнай індустрыі прад'явілі прадпрыемцам ультыматыўнае патрабаваньне аб павышэньні заработку. У выпадку адмовы чакаецца з 2-га чэрвеня забастоўка 85.000 рабочых.*

— *У Крайдоне, недалёка ад Лёндану, адкрыт вялізарны аэрадром, які будаваўся на працягу 2-х год.*

— *З 1901 году і па сучасны момант у Вене зарэгістравана каля 20 тысяч самагубстваў і звыш 30 тысяч няўдалых замахаў.*

— *На працягу бліжэйшага тыдню, паводле вестак „Нэйе Фрэйе Прэсе“, у Нью-Ёрку мае адбыцца ўтварэньне розных нямецкіх пазык на 70—100 мільёнаў даляраў.*

— *„Бэрлінэр Тагэблят“ паведамляе, што зараз-жа пасьля падпісаньня гарантыйнага дагавору з Турцыяй, Му...*

Па Савецкай Беларусі

ПОП У РОЛІ ДАРАДЧЫКА СЕЛЬСАВЕТУ

200 АБЕЖНІКАЎ ЗА 3 МЕСЯЦЫ

РЭЧЫЦА (уласны кар.). Рэчыцкі райвыканком закідае сельсаветы вялізарнымі абежнікамі. Такія абежнікі амаль што ня чытаюцца, а бываюць выпадкі, што ў іх нельга нават разабрацца. Напрыклад, старшыня Арцюкоўскага сельсавету—ён-жа і сакратар ячэйкі КП(б)Б(!)—ня можа сам разабрацца ў абежніках, а за вытлумачэньнем іх зварачаецца да папа. Такім чынам чытаньнем абежнікаў займаецца поп, а сельсавет потым па іх дае свае паказаньні.

Райвыканкомаўскіх абежнікаў сельсавет за тры месяцы атрымаў 200 штук. *М. Грыгор'еў.*

Мазырскія рабочыя патрабуюць узмацненьня абаронздольнасьці краіны

МАЗЫР (уласны кар.). Замах белагвардзейшчыны ў Польшчы на гандлёвага прадстаўніка СССР выклікаў вялікае абурэньне сярод рабочых мас на фабрыках і заводах Мазыршчыны.

Сярод рабочых ходзяць розныя гутаркі, якія ў асноўным прыводзяць да вываду—узмацніць абароназдольнасьць нашае краіны. Старыя рабочыя, якія раней мала цікавіліся працай Асоавіяхіму, зараз пачынаюць сур'ёзна гаварыць аб неабходнасьці ўдзелу кожнага рабочага і работніцы ў ячэйках Асоавіяхіму. Галоўнае, аб чым зараз гавораць рабочыя і досыць сур'ёзна ставяць пытаньне перад асобнымі работнікамі-актывістымі (сакратаром парт'ячэйкі, старшынёй фабзаўмясцкому)—аб неабходнасьці выпусьціць другую пазыку індустрыялізацыі краіны. Гэтыя гутаркі не зьяўляюцца простымі гутаркамі. Рабочыя намагаюцца і патрабуюць выпуску другое пазыкі.

— Я падпісаўся раней на 15 руб., а зараз я падпішуся на 30 руб.,—заяўляе ў гутарцы з рабочымі стары рабочы фабрыкі «Чырвоны Кастрычнік».

Да такіх настрояў рабочых трэба ўважліва прыслухацца і зрабіць з іх належны вывад.

Б. Ш.

БУДАЎНІЧЫЯ НЕПАРАДКІ Ў ГОМЕЛІ І Ў ВІЦЕБСКУ

ВІЦЕБСК (уласны кар.). Ня гледзячы на цэлы рад партыйных і ўрадовых дырэктыў аб своечасовым пачатку будаўнічага сэзону, у Віцебску справа ўсё яшчэ ня клеіцца.

З пабудовай алейнага камбінату справа стаіць дрэнна. Тое, што меркавалі два тыдні таму назад пабудаваць у працягу гэтага сэзону, зараз адмяняецца: зьбіраюцца будаваць памяшканьні для жыльля, якія паводле пляну меркавалася будаваць у будучым годзе. Нават няма распрацаваных плянаў гэтых пабудоў. А 250 рабочых чакаюць гэтых работ, блытаюцца на біржы, абіваюць парогі, ходзячы ў прафсаюз.

Дырэкцыя алейнага камбінату мае 400.000 рублёў, але тэхнічна не падрыхтавана да пачатку работ.

Віцебскае аддзяленьне Белдзяржстрою ў працягу гэтага сэзону павінна будзе пабудаваць клюб металістых. Раней адбываліся спрэчкі з-за месца пабудовы. Цяпер пляц ужо адведзен, але... покуль бяда—няма праекту пабудовы. Ля...чаўся 15 красавіка. Між тым, па 15 мая да 65 проц. работ яшчэ ня прыступлена. Калі і надалей будаўніцтва будзе ісьці так, то ёсьць пагроза, што будаўнічы сэзон будзе сарваны. Адсутнасьць праектаў затрымлівае загатоўку будаўнічых матар'ялаў. Л. К.

— —

ГОМЕЛЬ (уласны кар.). Выяўлен рад непарадкаў па будаўніцтве. На фабрыцы «Вэзувій» (Нова-Беліца) пасьля сканчэньня рамонту інжынэр не праверыў вынікаў рамонту. А рамонт зроблен зусім дрэнна.

Рад буйнейшых недахватаў ёсьць на Добрускай фабрыцы «Гэрой Працы». Ня ўлічваючы неабходнасьці пабудовы новай паравой машыны на фабрыцы, сталі будаваць карпусы для шостай машыны па вырабе паперы. У гэта будаўніцтва ўкладзены вялікія сродкі, а... у сучасны момант яно бязьдзейнічае ў чаканьні заказу новай паравой машыны.

Будаўніцтва праводзіцца бясплянава. У працягу двух год прадпрыемствы не прадстаўлялі ў ВСНГ ...

Галадзед спыніўся на тым, наколькі Асоавіяхім вырас за апошні год. Гэта таварыства аб'ядналася год таму назад з арганізацый, якія раней існавалі асобна: таварыства садзейнічаньня разьвіцьцю хэмічных ведаў, таварыства садзейнічаньня разьвіцьцю авіяцыі і вайскова-навуковага таварыства. Ужо ў працягу году мы працуем у выглядзе адзінай арганізацыі. І трэба адзначыць, за гэты год мы маем некаторыя посьпехі, якія сьведчаць аб тым, што шлях аб'яднаньня гэтых паасобных арганізацый поўнасьцю сябе апраўдаў.

Асноўная наша мэта пры аб'яднаньні гэтых таварыстваў зводзілася да таго, каб сканцэнтраваць у адной арганізацыі грамадзкую думку ўсіх працоўных, мабілізаваць шырокія колы рабочых, сялян і ўсіх працоўных мас на выкананьне задачы па ўмацаваньні абароназдольнасьці нашае дзяржавы, на ўмацаваньне будаўніцтва сацыялізму. Мы маем ужо такія посьпехі, як, напрыклад, значны рост членаў. Калі да аб'яднаньня ва ўсіх нашых таварыствах было ўсяго 87.300 членаў, дык на сёньнешні дзень мы маем 135.000 членаў.

Сацыяльны склад членаў таварыства падзяляецца так: рабочых —27 проц. (у дзень аб'яднаньня, год таму назад—30,7 проц.)., сялян—20,1 проц. (летась 16 проц.), вайсковых працаўнікоў і чырвонаармейцаў—17,2 проц. (летась 18 проц.), служачых—22,9 проц. (летась 25,36 проц.), вучняў—8,8 проц. (летась—9,4 проц.).

Гэтыя лічбы могуць канстатаваць, што пакуль што нашы посьпехі вельмі маленькія. Удзельная вага рабочых нават паменшылася, а гэта ёсьць вялікі мінус нашай працы. Праўда, крыху павялічылася ўдзельная вага сялянства ў працы гэтай арганізацыі. Аднак, мы бачым, што ў гэтую справу мы мала прыцягнулі яшчэ шырокія колы рабочых і сялян.

Ахапіць масы

Гэты зьезд павінен выпрацаваць тыя прынцыпы, якія маглі б пашырыць уплыў Асоавіяхіму на шырокія масы працоўных, бо бяз мас, не ахапіўшы іх — наша арганізацыя застанецца бяз душы і ня будзе мець ніякай вартасьці. Наша мэта навучыць пралетарыят і сялянства ўладаць зброяй, абараняцца ў выпадку вайны і ўмацніць абароназдольнасьць нашай краіны. У выпадку небясьпекі, мы ўсе павінны ўмець абараняць нашу краіну ад ворагаў.

Мы ўпэўнены, што буржуазія распачне лемантаваць, што мы ўзброіваемся, ня гледзячы на нашы заяўліваньні аб патрэбнасьці ўсеагульнага разброеньня, што нібы наша таварыства складае адзінае цэлае з Чырвонай арміяй.

Але гэта хлусьня. Мы добра разумеем, што нас акружаюць ворагі, а таму мы павінны навучыць

626 чалавек або 12 проц. усяго насельніцтва раёну, 16 ячэек Асоавіяхіму, больш, чым сельсаветаў у раёне, 13 гурткоў, у якіх займаецца 450 асоб—вось тая работа, якая зроблена тав. Палянскім.

Такіх актывістых мы павінны мець больш. З такімі таварышамі мы зможам наладзіць працу ў Асоавіяхіме. **Левін.**

Тэлеграма тав. Уншліхта зьезду

Ня гледзячы на шчырае жаданьне, я, на жаль, прыехаць не магу. Дзякую за запрашэньне, шлю прывітаньне і выражаю цьвёрдую ўпэўненасьць у дзелавым характары зьезду і посьпехі работ пад вуглом пастаноў апошняга пленуму.

Уншліхт.

...малёт вылятае з Растову а 2-й гадз. дня і прыбывае у Тэгэран праз 42 гадзіны з начоўкаю ў Армавіры і Баку.

...абавязковымі і падлягаючымі строгаму выкананьню. Захаваньня адзінства пар...

У Заходняй Беларусі

Праца гурткоў т-ва беларускае школы

15-га красавіка мясцовым гуртком таварыства беларускае школы пастаўлены спэктакль у м. Супрасьлі, Беластоцкага павету.

16-га красавіка адбыліся спэктаклі, ладжаныя мясцовымі гурткамі: у м. Картуз-Бяроза, Слонімск. пав. і в. Буле...

У вёсках Вострава і Чэмерава, Слонімскага пав., будуецца сялянамі беларускі народны дом. Першымі прыслалі ўзносы на пабудову эмігранты з гэтых суседніх вёсак, выехаўшыя ў свой час у Амэрыку.

У м. Казлоўшчына, Слонімскага павету адчынены беларускі народны дом у наняты[м] памяшканьні.

Арышты ў Горадні

Гэтымі днямі польская палітычная паліцыя арыштавала ў Горадні і павеце 25 чалавек, западозраных у прыналежнасьці да кампартыі Заходняе Беларусі. Зроблена некалькі дзесяткаў вобыскаў. Адбываюцца далейшыя вобыскі і арышты.

Гураган над Віленшчынай

9-га мая над Віленшчынай пранёсься гураган. У Дзісьненскім павеце парвана тэлефонная сувязь. У Варапаеўскай гміне, Пастаўскага павету, пашкоджана 18 будынкаў, цяжка паранены 1 жыхар.

У Лучайскай гміне пазрываны стрэхі, а некалькі будынкаў зусім зьнішчаны. У Дунілавіцкай гміне сарваны стрэхі з 236 будынкаў.

...французскіх астрогах знаходзіцца 1.600 камуністых.

— Італьянская падводная лодка „Баліла" дасягла глыбіні ў 331 фут, што зьяўляецца сусьветным рэкордам.

— 40 проц. усіх рабочых і служачых Амэрыкі знаходзяцца, паводле слоў прадстаўніка амэрыканскай фэдэрацыі працы Эдгарса, без работы або працуюць толькі часткова.

— Багацейшыя россыпі дыямантаў выкрыты ў Паўднёвай Афрыцы. У часе абсьледаваньня гэтых россыпяў адным чалавекам рукамі сабрана дыямантаў больш чым на 5.000 руб.

— 350 кілёмэтраў у гадзіну зьбіраецца разьвіць славуты італьянскі лётнік Бэрнардзі на аўтамабілі [новай] канструкцыі з мотарам ад гідраплану; гэтым Бэрнардзі паб'ю рэкорд хуткасьці.

— З Капскай правінцыі (Паўднёвая Афрыка) паведамляюць, што там стаіць небывалая сухмень. За апошнія 4 гады там ня было даждджу. Вялізарнейшыя абшары абярнуліся ў пустэчу. Рэкі высахлі.

— Самы вялікі дырыжабль у сьвеце будуецца на вэрфях Фрыдрыхсгафэну (Нямеччына). Гэты дырыжабль будзе падтрымліваць зносіны паміж Гішпаніяй і Паўднёвай Амэрыкай (праз акіян). Разьмеры дырыжабля 105.000 куб. мэтраў, даўжыня—284 мэтры, дыямэтр—30 мэтраў.

...біржы без работы.

Пабудова швэйнай фабрыкі павінна пачацца ў гэтым сэзоне. Разьлічана, што будзе занята 250 чал. Грошы ёсьць, але няма яшчэ праекту.

Скуртрэст павінен зрабіць прыбудову да асноўнага корпусу гарбарні. Будаўніцтва, прыблізна, разьлічана на суму 100.000 руб. Грошы ёсьць, але скуртрэст з пачаткам работ не сьпяшаецца.

Будаўнічы сэзон у Віцебску па...

...джаюць на фабрыкі розныя камісіі.

Прыступлена да пабудовы рабочых кватэр у Добрушы. Зроблена 8 зрубаў, але ЦП саюзу працаўнікоў паперы затрымлівае асыгнаваньне на кватэрнае будаўніцтва ў суме 30.000 р., і зрубы стаяць недабудаванымі.

На пабудову летняй сцэны ў Добрушы ўляпалі 12.000 р. На дабудову сцэны неабходна яшчэ 2.000 р., а грошай на гэту мэту не адпускаюць.

АбсьледавАўчая эпідэмія ў Гомелі

ГОМЕЛЬ. (Уласн. кар.). Мясцовыя прафарганізацыі перажылі за апошні час эпідэмію абсьледваньняў. Цэлы рад абсьледвальнікаў з цэнтру пабываў у Гомельшчыне, робячы абсьледваньне павярхоўна, казённа.

У акраддзяленьне саюзу с.-г. рабочых, напрыклад, прыехаў для абсьледваньня інструктар цэнтральнага праўленьня саюзу. Усё яго абсьледваньне зьвялося да таго, што... ён дзьве гадзіны прасядзеў у канцылярыі саюзу, сабраўшы такія-сякія даведкі і паехаў зноў у Менск.

Інструктары ЦСПСБ, прыехаўшы ў Нова-Беліцу, абсьледвалі фабрыку „Вэзувій" у... габінэце, не паказаўшыся нават на рабочых сходах.

ЦП саюзаў пасылаюць на месцы вялізарныя інструкцыі аб правядзеньні культурна-масавай работы. На грунце гэтых інструкцый нізавыя праф'ячэйкі будуюць усю сваю працу. Але, як толькі разгорнеш працу, ЦП урэзвае каштарыс на... 90 проц. Былі выпадкі, калі ЦП саюзу хэмікаў абяцала адпускаць сродкі на правядзеньне таго або іншага мерапрыемства па культурна-масавай рабоце, а праз месяц адмаўляла ў водпуску сродкаў.

За якасьць практычнай працы па беларусізацыі

Зьнішчыць моманты фармальнай беларусізацыі, прысьпешыць тэмп беларусізацыі адказных працаўнікоў сав. апаратаў

Пленум Менскага Акругкому КП(б)Б, які толькі пазаўчора скончыў сваю працу, заслухаў даклад тав. Гершона і судаклад тав. Жуковіча «аб правядзеньні беларусізацыі ў акрузе».

Тав. Гершон зазначыў у сваім дакладзе на тое, што эканамічны і культурны ўздым акругі вымагаюць ад партарганізацыі куды большай і глыбейшай практычнай працы па правядзеньні беларусізацыі, чымся яна аддавала раней, падкрэсьліўшы тыя бязумоўныя посьпехі, якія ў гэтых адносінах мае партарганізацыя акругі. Вясковыя райкомы і ячэйкі партыі, часткова гарадзкія, вядуць працу на беларускай мове. У параўнаньні з мінулым годам абхоп камуністых вучобай партсеткі на беларускай мове павялічыўся з 7 да 10 проц. Сетка партасьветы ў вёсцы амаль уся пераведзена на беларускую мову.

Аднак разам з гэтым наглядаецца цэлы рад ненармальнасьцяй і выпадкаў несвоечасовага выкананьня партыйных дырэктыў у даным пытаньні.

Асобна спыніўшыся на беларусізацыі парт'ячэек В. Н. Устаноў, дакладчык паказаў на іх поўнае адставаньне.

— Ячэйка БДУ, якая павінна была быць прыкладнай у правядзеньні беларусізацыі, адставала.

У той час, калі праўленьне унівэрсытэту вядзе працу на беларускай мове, калі дысцыпліны на некаторых факультэтах поўнасьцю выкладаюцца на беларускай мове, выканбюро студэнцтва, прафарганізацыі вядуць працу на расійскай мове. Гутаркі са студэнтамі працаўнікоў гэтых арганізацый вядуцца па-расійску. Трэба прызнацца, што партарганізацыя БДУ слаба ў гэтай справе выканала свае задачы. Слаба беларусізуюцца камуністыя —навуковыя працаўнікі. З іх агульнага ліку 14 чалавек, беларускую мову ведае толькі 5 чал.

Парт'ячэйка Камвузу Беларусі, які працуе на беларускай мове, здаецца, павінна была ў правядзеньні беларусізацыі дапамагчы ўсёй партарганізацыі, але мы ад яе гэтага ня мелі. Камвузаўцы, будучы прымацаванымі да другіх ячэек, не аказвалі на апошнія ніякага ўплыву ў правядзеньні беларусізацыі.

Значна адстаюць і некаторыя з парт'ячэек савецкіх установаў, асабліва гэта ярка выявілася ў абсьледваньні гаркомам 8 савецкіх парт'ячэек. Некаторыя з іх хоць фармальна і перавялі сваю працу (перапіску вядуць пабеларуску, выкарыстоўваючы аднаго-двух таварышоў) на беларускую мову, на пасяджэньнях, сходах, у прыватнай гутарцы ёю не карыстаюцца. Напрыклад, ячэйкі ЦРК беларусізацыя не закранула.

— Мы, моў, у горадзе вядзем працу,—кажуць таварышы з гэтай ячэйкі.

Некаторыя-ж парт'ячэйкі шмат пасьпелі і шырока разгортваюць працу па беларусізацыі. Так, ячэйка заводу «Ўсход» добра наладзіла працу гуртка беларусазнаўства.

Зараз усёй партарганізацыі летні перыяд трэба выкарыстаць для працы па разгортваньні, паглыбленьні беларусізацыі, на арганізацыю новых практычных мерапрыемстваў, якія садзейнічаюць ўзмацненьню беларусізацыі як у партарганізацыі, так і сярод працоўных мас.

Спыніўшыся на факце ўпаду тыражу «Зьвязды» ў канцы 1927 году ў сувязі з пераходам яе на беларускую мову, тав. дакладчык кажа:

— Наша партарганізацыя да восені павінна **даць 10.000 новых чытачоў «Зьвязды»** і пашырыць падпіску на часопіс «Бальшавік Беларусі», якая выпісваецца зараз Менскай акрпартарганізацыяй толькі ў ліку 100 экзэмпляраў.

Вялікую частку свайго дакладу т. Гершон аддаў пытаньню ўкараненьня беларусізацыі ў праводзімай масавай працы і закрануў тут-жа беларусізацыю саюзаў.

— Ці шмат арганізавалі нашы клюбы, асабліва такі, як саюз саўгандальслужачых, вечароў беларускай культуры?—ставіць дакладчык пытаньне і тут-жа дае адмоўны адказ.

У масавую працу прафсаюзы ўводзяць беларусізацыю зусім слаба. Саюз мэдсанпрацы сваю масавую працу перавёў на беларускую мову толькі на 3 проц. Саюзы чамусьці не падумалі над тым, каб працы драматычных, харавых і інш. гурткоў надаць беларускі зьмест.

Посьпехі ёсьць толькі ў Працасьвеце, Працмастацтваў ды яшчэ аднаго-двох саюзаў.

Трэба добра памятаць і пры ліквідацыі няпісьменнасьці аб тым, што спачатку трэба ліквідаваць няпісьменнасьць беларускую.

Дакладчык паказаў і на такія факты, як арганізацыя вечару беларускай літаратуры ў чыгуначнікаў, папулярызацыя беларускай літаратуры праз яўрэйскую газэту «Акцябр», якія садзейнічаюць і ўмацоўваюць справу беларусізацыі у рабочых масах.

У судакладзе **тав. Жуковіч** больш за ўсё спыняўся на беларусізацыі савецкага, гандлёва-каапэрацыйнага і гаспадарчага апарату акругі.

— З якасьцю беларусізацыі,— кажа дакладчык,—справа абстаіць у апаратах слабавата. Лічбы апошняй праверкі веданьня беларускай мовы працаўнікамі раённых устаноў паказваюць: добра і здавальняюча беларускую мову ведаюць 47 проц., слаба 47 і рэшта ня ведаюць зусім.

Дактары, аграномы, лясьнічыя, якія штодзень маюць справу з дзесяткамі сялян, ці ведаюць яны беларускую мову? Вось лічба, якая паказвае па мэдычных установах веданьне беларускай мовы: з усіх мэдпрацаўнікоў добра ведае мову толькі 18 проц., здавальняюча— 42 проц., слаба—34 проц. і рэшта зусім ня ведаюць.

Працаўнікі акруговых устаноў ведаюць беларускую мову добра і здавальняюча 51 проц., ніжэй здавальнюча 40 проц. і рэшта—ня ведаюць зусім.

Тут трэба падкрэсьліць адзін надзвычайна няпрыемны момант,— тое, што тэхнічныя працаўнікі апаратаў у справе беларусізацыі зрабілі куды больш, чым адказныя. Замест таго, каб адказныя працаўнікі давалі прыклад у беларусізацыі тэхнічным, яны адстаюць, асабліва гэта выявілася пры праверцы. Але мае быць хутка праведзена праверка адказных працаўнікоў.

У гаспадарча-гандлёвым апараце справа абстаіць куды горш: працаўнікоў, якія ведаюць мову толькі 49 проц. і рэшта—ня ведаюць зусім.

Тав. Жуковіч у сваім дакладзе прывёў рад фактаў злачынна-нядбайных адносін да беларусізацыі. У Акрза адзін тэхнічны працаўнік зьвярнуўся да спэца пабеларуску, апошні сказаў: «не буду отвечать на заданные побелорусски вопросы». У Папертрэсьце адзін з кіраўнікоў не падпісвае паперак на беларускай мове, рве іх і кідае ў кошык.

Бязумоўна, з такімі момантамі як нацкамісія, так і інш. адпаведныя ўстановы вялі рашучую барацьбу.

Вялікія посьпехі маюць у справе беларусізацыі школы і палітасьветныя ўстановы, У вёсцы ніводная школа, ніводная палітасьветустанова, якая абслугоўвае беларускае насельніцтва, не засталася не беларусізаванай.

У спрэчках па дакладу і судакладу—«аб правядзеньні беларусізацыі ў акрузе» выказалася 12 таварышоў, у большасьці сваёй працаўнікоў месц. Кожны з іх, закранаючы стан беларусізацыі ў сваім раёне, паказаў на моманты, якія перашкаджаюць разгортваньню беларусізацыі. Да іх прамоўцы аднесьлі адсутнасьць беларускай літаратуры ў бібліятэках, вялікую цану беларускай кніжкі, перагрузку партыйцаў, якая не дазваляе стала чытаць беларускую літаратуру і інш.

Загрузка непатрэбнымі таварамі

РЭЧЫЦА. Справаздачнасьць Рэчыцкага прамыслова-крэдытнага таварыства пастаўлена зусім дрэнна. Праўленьне ня ведае, каму яно вінна і хто яму вінен грошы. Для забесьпячэньня членаў таварыства купляліся непатрэбныя тавары. Напрыклад, куплена фотаматар'ялаў на 1.300 руб., а ёсьць усяго 3 фатографы, шаўроту куплена на 8.685 р., рэалізавана 75 проц., а рэшта ляжыць. Ня ўлічваючы мясцовых патрэб, таварыства мае на сваіх складах няходкіх тавараў на 8.520 руб.

Але на гэтым праўленьне сваёй дзейнасьці ня спыніла. Яно закупіла яшчэ розных няходкіх і непатрэбных тавараў на 9.000 руб.

Страшэнны гураган ў Бабруйшчыне

БАБРУЙСК (уласны кар.). Над паўднёва-заходняй часткай акругі 9 мая пранёсься страшэнны гураган. Па вёсках, вялікія страты ўчыніў гураган Слуцкаму, Клічаўскаму і Бабруйскаму раёнам. Месцамі зусім разбураны хаты, гумны і нават зьнесены стрэхі. У вёсцы Мічніках, Бабруйскага раёну разбурана каля 30 сялянскіх будынкаў.

На Клічаўскім раёне былі выпадкі, калі гураганам зьнесены невядома куды хаты. Выпаўшы град у Багушэўскім сельсавеце, Бабруйскага раёну пашкодзіў значна пасевам. Таксама пашкоджаны тэлеграфныя правады і інш.

Акрвыканком прапанаваў усім райвыканкомам тэрмінова высьветліць нанесеныя страты ад гурагану і даць належную дапамогу насельніцтву.

Атрыманы трактары

ВІЦЕБСК. Гэтымі днямі віцебскі сельсаюз атрымаў тры трактары, якія разьмеркаваны паміж мэліярацыйнымі таварыствамі і калгасамі. Усяго на акрузе атрымана 5 трактараў, з якіх два сыстэмы „Інтэрнацыянал" і тры, выпушчаныя «Чырвоным пуцілаўцам».

ПЕРАВЫБАРЫ БЮРО ЯЧЭЕК КП(б)Б

Перавыбары бюро ў цагельнікаў

(Гаррасён, Менск)

Тры цагельні ганд...-Судзь...чага трэсту на Тучынцы абслугоўваюцца адной невялічкай ячэйкай КП(б)Б, якая налічвае ў сваіх радох 8 членаў і 6 кандыдатаў партыі. У гэты лік уваходзяць і чатыры таварышы, якія паступілі ў партыю па кастрычніцкаму заклі...ку. На гэтых трох цагельнях у летні час працуе каля 500 рабочых, 2 рабочкомы, ячэйка камсамолу і іншыя грамадзкія арганізацыі. Работы для такое невялічкае ячэйкі тут хапае і больш таго, для належнага яе выкананьня ад ячэйкі вымагаецца вялікая напружанасьць, згуртаванасьць паміж членамі і сталая дагаворанасьць у працы. Але ўсяго гэтага ячэйка ў сваёй працы ня мела.

У гэтай ячэйцы ўжо прайшлі перавыбары бюро. На перавыбарчым сходзе справаздачны даклад бюро аб працы сакратар ячэйкі расьцягнуў на цэлую гадзіну, замест таго, каб коратка за 30-35 хвілін далажыць сходу аб працы бюро. Ён дакладваў сходу аб нейкіх праектах рэарганізацыі рабачкомаў і цэлым радзе пытаньняў, якія падлягаюць абмеркаваньню вытворчай нарады. Пасьля такога дакладу зусім правільна партыйцы зазначалі ў спрэчках:

— Дзе раней было бюро?

— Чаму?—пыталіся таварышы ў сакратара,—бюро ячэйкі на сваім пасяджэньні не абмеркавала гэтых пытаньняў, чаму ня ведала ячэйка аб дзейнасьці бюро? Чаму бюро не рэагавала на хваравітыя зьявы сярод партыйцаў, чаму ня выклікала на бюро, калі сакратар ячэйкі заўважаў, што некаторыя таварышы дапушчаюць памылкі ў працы, маюць за сабою выпадкі п'янства і г. д.

І сапраўды, калі дэтальна прыглядзецца і аналізаваць працу ячэйкі, дык відаць, што ўнутры-партыйная выхаваўчая праца ў ячэйцы праводзілася вельмі слаба. Паслалі таварышоў у партшколу, а частка іх зусім не наведвала заняткаў, а бюро на гэта не рэагавала. Таксама бюро не правярала работы партыйцаў, якія павінны былі займацца самаадукацыяй.

Невыстарчальна з боку ячэйкі было аддана ўвагі па кіраваньні гаспадарчым жыцьцём заводаў. Надыходзіць летні сэзон, у які на цагельнях шырока разгортваецца праца, а бюро ячэйкі нават не заслухала дакладаў, як заводы рыхтуюцца да гэтага сэзону. Вытворчыя нарады працуюць слаба, удзел партыйцаў у іх невыстарчальны, а бюро да гэтага часу ня ўжыло ніякіх захадаў да наладжаньня гэтае справы.

Рабачкомы б'юцца, як рыба аб лёд, хочуць наладзіць працу вытворчых нарад, просяць дапамогі ад ячэйкі. І калі рабачкомы не дачакаліся дапамогі ячэйкі, справа дайшла аж да таго, што адзін рабачком выносіць такую пастанову: «Катэгарычна прасіць ячэйку вылучыць свайго прадстаўніка ў вытворчую нараду»

Па пляне ячэйка павінна была за зімовы пэрыяд перавесьці ўсю сваю працу на беларускую мову, але бюро ў гэтым напрамку палец аб палец ня стукнула.

Перавыбарчы сход цягнуўся больш трох гадзін і прайшоў надзвычайна актыўна. Выступаўшыя ў спрэчках таварышы гаварылі аб усіх недахопах ячэйкі.

У новы склад бюро абралі трох членаў і двух кандыдатаў, аднавілася бюро на 3 таварышы.

Партыец.

Пад кутом праверкі выкананьня партдырэктыў

(Магілеўская гарпартарганізацыя)

Ячэйка КП(б)Б заводу Лекерта правяла перавыбары бюро. Да перавыбараў была праведзена належная падрыхтоўчая праца, як вылучэньне камісіі па вывучэньні працы ячэйкі. Гэта камісія праводзіла сваё азнаямленьне з працай ячэйкі пад кутом праверкі выкананьня партыйных дырэктыў і ранейшых пастаноў ячэйкі па ўсіх галінах партыйнае працы.

На перавыбарчы партсход ячэйкі зьявіліся ўсе да аднаго члены і кандыдаты партыі. Справаздача бюро ячэйкі і судаклад камісіі аб яго працы абгаварваліся пры ўдзеле 17 таварышоў, якія выказаліся па гэтым пытаньні ў спрэчках. Выступаючыя таварышы больш за ўсё спыняліся на кіраўніцтве ячэйкай гаспадарчым жыцьцём і масавай працай сярод рабочых прадпрыемства.

Большасьць прамоўцаў падкрэсьліла палепшэньне з боку ячэйкі кіраўніцтва жыцьцём і працай заводу. Гэтак палепшылася праца вытворчай нарады, у якую шырока ўцягнуты рабочыя масы. У выніку гэтага палепшэньня назіраецца паніжэньне сабекошту прадукцыі і дзякуючы вывучэньню норм апалу і выдаткаў на сыраец зьніжаны сабекошт выпалкі з 15-ці да 10 кап.

У выніку палепшэньня масавай працы сярод рабочых ячэйка вырасла на 12 чал., што ўнясло больш жвавасьці ў работу ячэйкі і павялічыла яе аўтарытэт.

У спрэчках асобных таварышоў пры абгаварэньні працы бюро праводзілася думка, што парт'ячэйка ў далейшым ня мае пэрспэктыў росту.

Бязумоўна гэта думка няверная. Трэба толькі разгортваць і паляпшаць яшчэ больш масавую працу і прыцягваць бліжэй да ячэйкі адсталыя колы рабочых.

Слабое месца ў рабоце ячэйкі—гэта работа з беспартыйным актывам. Зусім мала было аддана ўвагі і справе абслугоўваньня рабочых нацменшасьцяй.

Ян.

ГАНЕБНАЕ ЗЛАЧЫНСТВА СУКЕНІКА

АГІДНЫЯ ЗЬДЗЕКІ НАД СУМЛЕННАЙ РАБОТНІЦАЙ МІЛІЦЫІ

Саюз саўгандальслужачых, пракуратура і бюро скаргаў РСІ —у ролі „ганаровых наглядальнікаў“

Начальнік Сукенік і яго „любоў“ да грошай

Гэтымі днямі ў нашу рэдакцыю прыйшла маладая, бедна апранутая жанчына і расказала гісторыю агіднейшых зьдзекаў і злачынстваў. Гісторыя да таго агідная, да таго яскрава малюе «мараль» працаўнікоў 4-га аддзяленьня Менскай гарміліцыі і бюракратычныя бяздушныя адносіны да законных патрабаваньняў гэтай грамадзянкі з боку раду працаўнікоў нашых установаў, што, нават у самым сухім і аб'ектыўным асьвятленьні, проста зьдзіўляе.

Жанчына гэта—Анастасія Якаўлеўна Каструкова (Зайцава)—б. служачая гэтага аддзяленьня з пяцігадовым стажам міліцэйскае работы. З сакавіка 1927 году Каструкова служыла ў 4-м аддзяленьні міліцыі на пасадзе канторшчыцы, адпачасова яна загадвала пашпартным сталом і прадавала пашпартныя карткі. Дробныя сумы ад гэтага продажу—ад 15 да 20 руб. штодзень яна [illegible] чэрвеня 1927 г. перадавала паводле заведзенага правіла памочніку начальніка аддзяленьня тав. Ўсеенка—сумленнаму і добраму таварышу. Кожнага 1-га і 15-га тав. Ўсеенка ўносіў сабраную Каструковай суму ў Акрфа і потым перадаваў ёй квітоў для падшыўкі да грашовае ведамасьці. Работа ішла без пераболаў і ніякіх непаразуменьняў у іх ня было.

У пачатку чэрвеня тав. Ўсеенка паехаў у шасьцітыднёвы водпуск. Грошы тав. Каструкова пачала здаваць самому начальніку аддзяленьня Сукеніку. Але, ведаючы, як, між іншым, і ўсе, Сукеніка, пачала прасіць у яго расьпіскі пры кожнай здачы грошай. Сукенік спачатку зусім адмовіўся даваць расьпіскі, але потым усё-ж іх выдаваў.

Барацьба за расьпіскі

У першыя дні ліпеня тав. Каструкова зрабіла справаздачу па прыпісачным зборы за мінулы месяц і перадала яго Сукеніку для праверкі. Сукенік запатрабаваў звароту выданых ім расьпісак. Тав. Каструкова яму растлумачыла, што расьпіскі зьяўляюцца адзінымі апраўдваючымі дакумантамі для яе і што яна яму зьверне расьпіскі толькі ў тым выпадку, калі ён дасьць ёй квіток Акрфа, куды ён павінен быў унесьці грошы.

Сукенік разьлаваўся і да 20-га ліпеня не зварачаў справаздачы. Толькі 20-га ліпеня Сукенік здаў прыпісачны збор у Акрфа і зьвярнуў Каструковай справаздачу з квіткамі. Каструкова зараз-жа яму зьвярнула расьпіскі.

Але з гэтага памятнага дня адносіны Сукеніка да сваёй супрацоўніцы рэзка зьмяніліся. На Каструкову пасыпаліся розныя прычэпкі аж да таго, што ён апытваў у калідоры наведвальнікаў, ці ня брала Каструкова ад іх грошай за запаўненьне картак.

Пакараньне „непакорнай“

На другі дзень Сукенік прагледзеў справы і кнігі, якія знаходзіліся пад ведамам Каструковай, і знайшоў, што ў адной справе Каструкова, нумаруючы паперы, прамінула дзесятак нумароў, у другой—падшыла паперку ня ў тую папку. Грахі вялікія! І кара пасьледвала зараз-жа.

У той-жа дзень Сукенік выклікаў з акрміліцыі інструктара Ціханчука, паказаў яму „злачынствы“ Каструковай і запрапанаваў напісаць акт. Ціханчук ахвотна выканаў просьбу Сукеніка і назаўтра—на сьцяне вісеў загад аб звальненьні Каструковай ад 4-га жніўня за „няўважныя адносіны“ да службовых абавязкаў...

Каструкова ня верыла, што яе так могуць звольніць, без усякай сур'ёзнай віны. Таму яна парашыла да 4-га жніўня нікому ня скардзіцца і чакаць—можа Сукенік заменіць злосьць на міласьць.

Згубленая расьпіска і „трук“ Сукеніка

1-га жніўня 1927 г. Каструкова склала справаздачнасьць па прыпісачным зборы за ліпень і зноў перадала яе Сукеніку для праверкі. Але правяраючы атрыманыя на працягу ліпеня ад Сукеніка расьпіскі, тав. Каструкова не знайшла ў сябе расьпіскі на 60 руб., якія яна здала Сукеніку 12-га ліпеня. Не ведаю аб тым, што яна, як відаць, згубіла гэту расьпіску на 60 руб., Сукенік холадна запытаў:

— А вы добра памятаеце, што грошы мне здалі?

У Каструковай, што называецца, сэрца ёкнула...

— А як-жа... дазвольце... Ды вы паглядзеце... Ды вы пагледзеце ў сваім блёк-ноце. Вы-ж там запісвалі...

На гэта яна пачула цьвёрда і рашуча:

— Нічога падобнага! Ніякіх грошай вы мне не давалі...

Каструкова вышла з габінэту і села на сваё месца' зьдзіўленая. Яна ведала, што ад Сукеніка можна чакаць розных „сюрпрызаў“, але такой подласьці яна ўсё-ж не чакала.

За вакном, завешаным газэтай

На другі дзень, 2-га жніўня, а 2-й гадз. дня, Сукенік абвясьціў Каструковай, што яна арыштавана і павінна зараз-жа зьвярнуць усе яго расьпіскі. Каструкова запатрабавала квіток Акрфа... А праз гадзіну зьявіўся інспэктар Крым. Вышуку Разьвановіч, склаў нейкі акт і запрапанаваў Каструковай вярнуць расьпіскі Сукеніка, бо без іх, моў, акт траціць усякае значэньне. Каструкова яму растлумачыла, што сапраўднае сваё значэньне акт атрымае толькі тады, калі да яго будуць далучаны квіткі Акрфа, хоць-бы без квітка на 60 руб.

— Ды чаго-ж цырымоніцца?—крыкнуў Сукенік,—абшукаць яе і адабраць расьпіскі.

Пачаўся вобыск. Квартальны наглядальнік Якубёўскі трымаў Каструкову за рукі, Разьвановіч адною рукою трымае яе за ногі, другою—заціскаў ёй рот, каб яна ня крычала, а Сукенік абшукваў..

Часамі, калі Каструковай удавалася вызваліць свой рот, яна крычала. Акно завешана газэтай, але за вакном ля плоту пачала зьбірацца публіка. Сукенік загадаў сваім міліцыянэрам разагнаць яе і міліцыянэры пашлі выконваць загад свайго начальніка,

Вобыск ішоў далей. Але Сукеніку не пашанцавала. Расьпіскі былі схаваны Каструковай у панчосе і Сукенік пры ўсёй сваёй рашучасьці не адважыўся ўсё-ж лезьці пад сукенку сваёй супрацоўніцы.

5 гадзін цягнуўся вобыск. 5 гадзін Сукенік перасыпаў сваю гутарку лаянкай, сярод якіх—„сволач“, „мярзаўка“, „шпана“ і г. д. былі самымі няві...нымі.

Бачачы, што зьдзекам канца ня будзе, Каструкова надумалася перахітрыць сваіх ворагаў і абвясьціла ім, што расьпіскі яна перадала мужу. Разьвановіч не палянаваўся і пашоў разам з ёю дамоў. Але дома Каструкова адчула сябе сьмялей і заявіла, што расьпіскі пры ёй і што яна іх перадасьць толькі пракурору.

Сукенік распачынае справу аб растраце

сказала яму аб згубе расьпіскі на 60р.! Грошы ён атрымаў, прысвоіў іх сабе, а віну ў растраце хацеў узваліць на ні ў чым невінаватую супрацоўніцу, месячная пэнсія якое складала ўсяго 26 р.

І ня толькі растрату ў 60 р. Калі-б Сукеніку ўдалося вырваць у Каструковай усе грашовыя расьпіскі, ён не адмовіўся-б абвінаваціць Каструкову ў растраце ўсіх сабраных ёю за месяц грошай—у суме звыш 182 р. Вось чаму Сукенік разам з сваімі прыяцелямі так старанна ашукваў Каструкову, вось чаму ён ня ўжыў дапамогі жанчыны, сам шукаў на целе сваёй супрацоўніцы. Ён баяўся лішняе сьведкі. Да такое подласьці мог дайсьці толькі бандыт, які па няшчаснай выпадковасьці мог апынуцца на пасадзе начальніка савецкае міліцыі. Самому зрабіць растрату і прабаваць падвесьці свайго падначаленага пад артыкул Крым. Кодэксу, які карае турмой на тэрмін „ня ніжэй году“, для гэтага трэба быць паганцам і выгоднікам вышэйшае меры.

І вось такога паганца міліцэйскія, судовыя і іншыя органы, вольна ці міма волі, стараюцца абараніць. Чым-жа інакш можна тлумачыць надзіва „халаднокроўныя“ адносіны цэлага раду органаў да скаргі Каструковай і не патрабаваньня судовага разбору ўсіх пададных ёю фактаў?

9 месяцаў ходзіць беспрацоўная Каструкова па розных установах, дамагаецца справядлівасьці і ніяк не знойдзе яе нідзе.

Чамусьці растратчык Сукенік, якому трэба прад'явіць некалькі артыкулаў Крым. Кодэксу, гуляе на волі. Праўда, яго зьнялі з пасады начальніка аддзяленьня міліцыі (але, як відаць, не за гэтую справу) і пасадзілі на больш „прыбытковую“ пасаду—загадчыка гаспадарчай акрміліцыі.

9 месяцаў дзесьці марынуюцца абвінаваўчыя заключэньні па некалькіх справах Сукеніка і ні аб адным судовым працэсе яшчэ ня чуваць.

„Ганаровыя наглядальнікі“

5—6 разоў Каструкова была ў пракурора Менакругі т. Лійца і кожны раз т. Лійц ёй даваў „дакладную справку“: „не хвалюйцеся, вінаваты атрымае заслужаную кару“. Ці ня ў тым заключаецца кара, што яго перакінулі на больш выгадную пасаду?

4 разы Каструкова наведала бюро скаргаў РСІ і мела доўгія гутаркі з т. Сьвірыдавым. Апошні паведаміў ёй „навіну“, што Сукенік зьняты з пасады. Каструкова проста на гэта адказала, што ня ведае за што яго зьнялі—яна настойвае на судовым разглядзе і патрабуе пакараньня вінаватага па закону. На гэта кіраўнік бюро скаргаў РСІ ёй заявіў: „Калі вы так настойваеце, дык я прыму меры, каб ваша жаданьне пракуратура задаволіла“. Аднак, вынікаў гэтага „прыму меры“ да гэтага часу чамусьці не відаць.

[illegible]

З АСНОЎНАЙ ЗАДАЧАЙ ЯЧЭЙКА НЯ СПРАВІЛАСЯ

(Менская акруга)

На справаздачна-перавыбарчы сход ячэйкі КП(б)Б працасьветы г. Барысава зьявіліся ўсе 100 проц. членаў і кандыдатаў партыі.

Пасьля справаздачы бюро ячэйкі сход вельмі актыўна прыступіў да абгаварэньня працы бюро.

Што-ж гаварылі выступаючыя ў спрэчках таварышы?

[illegible]

...сярод настаўнікаў аб сходах ячэйкі.

— Праца па самаадукацыі ў ячэйцы правалена.

Вось асноўныя моманты з выступленьняў таварышоў па пытаньні працы бюро.

Пасьля выступленьня 12 таварышоў, з агульнага ліку выступаўшых 17 таварышоў, прапанаваў...

Плян загатоўкі яек ня выконваецца

Загатоўка яек мае вялізарнае значэньне як для задавальненьня ўсё ўзрастаючага попыту з боку насельніцтва, так і для экспарту.

Досыць сказаць, што ў нашым даваенным вывазе экспарт яек займаў чацьвертае месца пасьля збожжа, лясных матар'ялаў і ільну. З...

„Калі паміж таварышамі няма толку“...

(З галіны загатовак)

Калі-б гэта пытаньне апынулася ў адной з нашых бяздзікіх «віктарын», дык можна было-б, ня думаючы ні аднэй мінуты, адказаць: дрэнна.

Пытаньне вельмі сур'ёзнае, якое патрабуе ўдумлівых да сябе адносін, бо за 2 месяцы нашай...
...ай кампаніі з Беларусі ...
...вывезена на экспарт...

ПЯЦЬ МІЛЬЁНАЎ

На 1-га мая бягучага году агульная сума ўкладаў на ўсіх касах ашчаднасьці БССР дасягнула лічбы крыху меньш пяці мільёнаў руб. (4.949.700 руб.). Да сёньняшняга дня мы ўжо напэўна некальні перавысілі гэту лічбу. Ці зьяўляецца гэта дасягненьнем? У агульным і цэлым, зразумела, так, пяць мільёнаў руб. на ўмовах нашай фінансавай напружанасьці прадстаўляюць сабою значную велічыню. Гэтыя 5 мільёнаў, якія касы ашчаднасьці перадалі дзяржаўнаму крэдыту, набываюць асаблівае значэньне, калі ўлічыць, што яны ў большай сваёй частцы складаюцца з дробных ... рабочых ... працоўных груп насельніцтва ...

[illegible] а прыходзяць на іх толькі [illegible] камсамольскае вы-[illegible]

— Настаўніцкая маса зусім ня зьвязана з рабочымі масамі фабрык і заводаў, а ячэйка ў гэтым напрамку нічога не зрабіла.

— Нагрузка разьмяркоўвалася сярод партыйцаў бяз толку. Аднаго таварыша прымацавалі да ячэйкі МОПР, а там працуе другі таварыш, таксама партыец, абраны агульным сходам членаў МОПР'у. Што рабіць гэтаму таварышу ў мопраўскай ячэйцы? Тры члены парт'ячэйкі зусім ня мелі ніякай нагрузкі.

— Ячэйка ня мае ніякай сувязі з шырокімі масамі настаўніцтва. Больш перадавыя настаўнікі, якія ўдзельнічаюць у грамадзкай працы, ведаюць прафсаюз, гарсавет, грамадзкія арганізацыі, але ня ведаюць парт'ячэйкі. Хоць і праведзена 10 адкрытых сходаў за паўгода, але настаўніцкая маса іх не наведвала. Ячэйка слаба зьвярнула ўвагу на «дробязі», якія перашкаджаюць настаўнікам наведваць партсходы ячэйкі. У той дзень, калі адбываецца партсход, усе школы праводзяць пасяджэньні пэдсаветаў, таксама слаба абвяшчалася [illegible] і ня выкарыстала настаўніцтва для працы па разгортваньні культурнага будаўніцтва. Асноўная задача ячэйкі ў далейшым знайсьці гэтыя мэтады праз утварэньне вакол ячэйкі актыву з блізкіх да партыі настаўнікаў і праз зьбліжэньне перадавіка-настаўніка з рабочымі фабрык і заводаў.

Сходлаў дырэктыву новаабранаму бюро па ліквідаваньні ўсіх падкрэсьленых на сходзе нехахватаў.

Я. Сіроцкі.

Нарада агітпрапрацы ў часьцях Чырвонай арміі пры ЦК КП(б)Б

14-га мая пры ЦК КП(б)Б адкрылася нарада па агітпрапрацы ў часьцях Чырвонай арміі.

На парадку дня нарады стаяць даклады па абсьледваньні агітпрапрацы, якое зроблена ў некаторых часьцях інструктарамі ЦК.

Сёньня заслуханы даклады інструктара ЦК КП(б)Б т. Катушкіна і інструктара паліткіраўніцтва акругі т. Рапапорта.

Дакладчыкі, галоўным чынам, спыняліся на недахопах работы.

Нарада працягнецца два дні.

ПАПОЎ.

ДА ЎВАГІ РАБКОРАЎ І РАБКОРАК

Заўтра а 7-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні малой залі клюбу Карла Маркса адбудзецца агульны сход рабкораў і рабкорак газэт «Зьвязда» і «Акцябр».

На парадку дня: даклад члена ЦКК тав. Вінаградава на тэму: «Аб уцягненьні мас у барацьбу з бюракратызмам і рабселькоры».

Просьба прыйсьці своечасова.

Рабселькораўскі аддзел газ. «Зьвязда».

Між тым, плян загатовак у БССР для ўнутранага рынку і экспарту ў гэтым годзе складае ўсяго ледзь 14.000 скрынак, коштам каля 800.000 руб. Але гэты нязначны плян выконваецца зусім нездавальняюча.

З пачатку кампаніі (г. зн. з сакавіка месяца) да гэтага часу работа па загатоўцы яек на месцах праходзіць дрэнна. Плянавыя заданьні за сакавік і красавік месяцы ўсе загатоўшчыкі (Белдзяржгандаль, спажывецкая і с.-г. кааперацыя) выканалі ў сярэднім усяго ледзь на 40 проц.

Невыкананьне пляну загатовак яек ня можна тлумачыць нічым іншым, як інэртнасьцю загатоўчага апарату, далёка неразгорнутай працай па загатоўках і поўнай адсутнасьцю належнай увагі да абхопу яйкавага рынку.

Прыкмячаюцца няўважлівыя адносіны загатоўчых арганізацый да сваёй справы і адсутнасьць належнага кіраваньня з боку рэгулюючых органаў на месцах.

Наркамгандаль, выходзячы з усёй важнасьці справы па загатоўцы яек, прапанаваў праўленьням Белсельсаюзу, Белкаапсаюзу і Белдзяржгандлю прыняць кожнаму па сваёй лініі тэрміновыя меры, якія забясьпечылі-б поўнае выкананьне плянавых заданьняў і наверсталі-б тое, што было прапушчана на працягу сакавіка і красавіка м-цаў.

Наркамгандаль папярэдзіў, што ў выпадку няпрыняцьця загатоўцамі належных мер да разьвіцьця яйка-загатовак і выкананьня загатоўчых плянаў, яны будуць прыцягнуты да адказнасьці.

На месцах загатоўкі [illegible] і [illegible] павінна была-б быць праўлена ў гэтай кампаніі.

Наркамгандаль БССР, жадаючы выкараніць ажыятаж на рынку і зьнішчыць нездаровую канкурэнцыю, уважыў просьбы Белкаапсаюзу і Белсельсаюзу і дазволіў ім паралельна з Белдзяржгандлем весьці загатоўку яек. Але пры гэтым была пастаўлена ўмова—усё налічча сабраных кааперацыяй яек перадаецца Белдзяржгандлю, як арганізацыі, якая мае вопыт у гэтай справе, мае сваіх інструктароў, склады, тару і г. д.

Што-ж выйшла на практыцы?

Пайшла паласа перагавораў, абмен думкамі, папярэдніх пасяджэньняў, папярэдніх складаньняў праектаў, узгадненьняў, «хождение по мукам» ад Дзяржгандлю ў Белкаапсаюз, ад апошняга ў Белсельсаюз і ўсёй «тройкі» разам у Наркамгандаль.

А пакуль час ішоў, МЦРК крычаў: «давайце тавар, сьвяты на носу», Наркамгандаль хваляваўся, баючыся за выкананьне экспартнага пляну, а тут усе дагаварваліся, складалі інструкцыі.

І ў выніку загатоўка яек ідзе дрэнна. Белдзяржгандаль віна на Белкаапсаюз, Белкаапсаюз на Белдзяржгандаль, а абодва разам на Белсельсаюз.

Хто вінават?

Вінаваты нашы гаспадарнікі ўсе разам, якія не маглі хутка ўмовіцца і больш спрачаліся, чым загатаўлялі.

Л. МАНІН.

[illegible] паўтара гады таму (на 1-га кастрычніка 1926 году), [illegible] укладаў у нашых касах ашчаднасьці па ўсёй БССР [illegible] паўтара мільёнаў руб., а ўкладчыкаў мы мелі толькі каля 25 тыс. Такім чынам, за апошнія паўтара гады мы шпарка пасунуліся ўперад у галіне ашчаднае справы, павялічыўшы больш чым у тры разы суму ўкладаў і лік укладчыкаў. У тэмпе росту ашчаднае справы, які значна павялічыўся, адбылося раней за ўсё, зразумела, агульнае паляпшэньне эканамічнага становішча краіны, што стварыла глебу для росту грашовага накапленьня. Калі-ж узяць за аснову гэты выточны пункт, дык дасягнутая лічба ўкладаў у касах ашчаднасьці зьяўляецца, зразумела, далёка невыстарчальнай. Гэта лічба зьяўляецца таксама нязначнай з пункту погляду тых сродкаў, якія павінны быць за што-б там ні стала адшуканы ўнутры краіны. Улічваючы эканамічныя магчымасьці, касы ашчаднасьці БССР ставілі сабе мэтаю дасягнуць 5 мільёнаў руб. яшчэ да канца мінулага бюджэтнага году, г. зн. да кастрычніка 1927 году. Такім чынам, мы ў выкананьні гэтай пэрспэктывы адсталі роўна на паўгода. Кантрольная лічба сумы ўкладаў, якія павінны паступіць у касы ашчаднасьці БССР у бягучым бюджэтным годзе, вылічана была прыкладна, у 5 мільёнаў руб. З пачатку году і да гэтага часу мы выканалі толькі паўтара мільёны гэтай сумы. У пэрыяд, які застаўся да канца году, неабходна ўжыць максымум намаганьняў і энэргіі, каб перавысіць далёка за пяць мільёнаў і наблізіцца хоць-бы да выкананьня вызначаных кантрольных лічбаў БССР, г. зн., што яшчэ да кастрычніка месяца мы павінны атрымаць укладаў больш, чым у першую палову году.

Дасягненьне 5 мільёнаў укладаў супадае з пяцігадовым юбілеем кас ашчаднасьці БССР. Гэты факт сьведчыць аб тым, што ў сучасны момант касы ашчаднасьці ў кожным выпадку значна ўзмоцніліся і вышлі на шырокую дарогу. І на падставе першых 5 мільёнаў руб. дзейнасьць кас ашчаднасьці павінна быць шырока разгорнута для таго, каб у бліжэйшым будучым фіксаваць дзесяткі мільёнаў зьберажэньняў.

Н. Л.

[illegible] Каструковы абвінавачвалі па [illegible] 113 арт. Кр. Кодэксу, які карае за растрату казённых грошай [illegible] ні якой адна году і [illegible] нем з касы.

Звальненьня Каструкова ўжо не баялася. Яна была звольнена 2-га жніўня і ні РВК, ні камолуж ёй не дапамаглі. Яны таксама лічылі „абвінавачаньне даведзеным".

Першы свой пратэст—і супроць узбуджанае справы, і супроць вобыску —Каструкова заявіла, як гэта і належыць, пракурору Менакругі яшчэ 4-га жніўня 1927 г.

Потым яна пратэставала перад саюзам саўгандальслужачых, членам якога яна зьяўлялася з 1921 году.

У пракуратуры не пачалі абнадзейваць—справа, моў, будзе разгледжана. А саюз саўгандальслужачых парашыў зусім ня ўмешвацца—пракуратура, моў, разьбярэ.

І вось, калі нарсуд 2-га вучастку ўжо рыхтаваўся вынесьці па справе Каструковай абвінаваўчае заключэньне, здарылася тое, чаго ні Сукенік, ні яго прыяцелі ніяк не чакалі: Каструкова знайшла згубленую расьпіску Сукеніка на 60 р.

Можна сабе ўявіць радасьць загнанай і змучанай жанчыны, над якой, як Дамоклаў меч, вісела грознае абвінавачаньне ў растраце. Яна зараз-жа перадала знойдзеную расьпіску сьледчаму 4-га вучастку. У сьледчых органах дакуманту спачатку не паверылі, падпадкавалі яго дакладнай экспэртызе, і толькі тады, калі сапраўднасьць яго была ўстаноўлена (18 кастрычніка 1927г.), справа па абвінавачваньні Каструковай была спынена з прычыны „адсутнасьці ўздзелу злачынства".

Хто-ж сапраўдны растратчык?

Знойдзеная расьпіска расьсеяла густы туман, які стварыў Сукенік. Усё стала да дробязяй ясна і зразумела.

Дык вось чаму Сукенік не хацеў спачатку даваць Каструковай расьпіскі! Вось чаму ён катэгарычна адмаўляў атрыманьне грошай, калі Каструкова [illegible] адносінам да сябе справы. [illegible] саўгандальслужачых. [illegible] бюракраты былі глухія і [illegible] скаргаў Каструковай, лічачы, як відаць, [illegible] „[illegible]" умешванне ў «справы» міліцыі.

Заг. тарыфным аддзелам саюзу саўгандальслужачых т. Лаўчук заявіў Каструковай:

— Мы за вас клапаціцца ня будзем, у нас ёсьць весткі, што вас звольнілі за старыя ўчынкі...

Аб якіх гэта „старых учынках" вы гаворыце т. Ляўчук? А ў „новых" учынках Каструковай вы разабраліся?

Калі так адносіцца прафсаюз, дык чаго патрабаваць ад адміністрацыі ў асобе пам. начальніка міліцыі т. Дубініна, які неяк сказаў Каструковай:

— Ня добра ты зрабіла... Навошта вынасіла сьмецьце з сям'і, працуючы 5 гадоў?.. І наогул, я табе раю ў камслуж за службай не звярачацца...

Бышпам шматгадовы стаж работы абавязвае маўчаць аб усякіх злачынствах свайго начальства і цярпець зьдзекі.

Чаго мы патрабуем?

1) Мы патрабуем тэрміновага расьсьледваньня ўсяе гэтае справы і прыкладнага пакараньня вінаватых.

2) Мы патрабуем аднаўленьня Каструковай на рабоце і аплаты ёй за ўвесь час прымусовага прагулу.

3) Мы патрабуем пакараньня ўсіх тых, хто бяздзельна і бюракратычна аднёсься да скаргаў Каструковай і палец аб палец ня ўдарыў, каб выявіць усе беззаконнасьці па яе справе.

4) Мы патрабуем ад саюзу саўгандальслужачых яснага і выразнага адказу, чым тлумачацца яго бюракратычныя адносіны да скаргаў Каструковай і адмаўленьне ў абароне інтарэсаў свайго члена саюзу.

Апрача таго, мы думаем, што ўважлівы разгляд гэтае справы і раду іншых, зьвязаных з работай б. начальніка 4-га аддзяленьня міліцыі Сукеніна, выявіць яшчэ ня мала злачынстваў гэтага „сумленнага" барацьбіта ў адносінах да сваіх падначаленых.

ПРАЎДЗІН.

ПРАКТЫЧНЫЯ ПЫТАНЬНІ ПАРТЫЙНАГА І ПРАФСАЮЗНАГА КІРАЎНІЦТВА ШЭФРАБОТАЙ

XV-ты зьезд УсеКП(б) у сваёй пастанове аб рабоце ў вёсцы ў асноўным вызначыў задачы, якія стаяць перад шэфскімі арганізацыямі на бліжэйшы пэрыяд часу. Гэтыя задачы непасрэдна зьвязаны і выцякаюць з вялізнае важнасьці праблемы калектывізацыі сельскае гаспадаркі, якую зьезд паставіў перад партыяй і краінай.

Для таго, каб шэфскія арганізацыі сапраўды маглі справіцца з задачай, што стаіць перад імі—дапамагчы партыі «ажыцьцявіць задачу калектывізацыі сельскае гаспадаркі», неабходна самым уважлівым чынам пераглядзець становішча і работу гэтых таварыстваў з тым, каб своечасова ўжыць усе патрэбныя захады да зьнішчэньня недахопаў і тормазаў, якія перашкаджаюць ім у рабоце.

Шэфскія таварыствы на прадпрыемствах і ўстановах Гарраёну Менскае партарганізацыі за апошні пэрыяд, за выключэньнем паасобных, перажывалі вялікія труднасьці ў рабоце. Гэтыя труднасьці выклікалі ў часткі шэфскіх працаўнікоў розныя ліквідатарскія настроі з поваду мэтазгоднасьці далейшага існаваньня самастойнага шэфскага таварыства. Такія настроі мелі месца ня толькі ў Гарраёне. Праўда, за апошні час яны некалькі зжыты, але далёка ня зусім.

Прычыны заняпаду ў шэфскай рабоце заключаюцца ў невыстарчальнай масавасьці і ў адсутнасьці выстарчальнае грамадзкае думкі вакол пытаньняў шэфскае работы. Работа шэфтаварыстваў у горадзе ў большасьці абмяжоўвалася і дагэтуль яшчэ абмяжоўваецца зьбіраньнем членскіх узносаў і толькі. Аб вынiках паездак у вёску не інфармаваліся шырокія масы членаў таварыства ні праз агульныя сходы, ні праз насьценгазэты, ні іншымі шляхамі. На цэлым радзе прадпрыемстваў у чырвоных кутках, клюбах і насьценгазэтах адсутнічаюць усякія сьляды існаваньня шэфскага таварыства: няма куткоў падшэфнае вёскі, ня друкуюцца заметкі аб шэфрабоце, аб жыцьці і патрэбах падшэфных вёсак і г. д. Пры такой пастаноўцы работы, калі шэфства не праводзілася на вачох шэфскае масы, ствараліся ўмовы, якія выклікалі частыя выхады з таварыства, нявыплату членскіх узносаў і г. д. Невялікі шэфскі актыў, пры сваёй часта невыстарчальнай падрыхтоўцы і адсутнасьці работы з ім, ня мог паставіць работу на адпаведную вышыню, дзякуючы чаму і зьявіліся ліквідатарскія настроі, надзвычайна шкодныя для шэфскае работы.

Для ажыўленьня ўсёй шэфскай работы неабходна партыйным ячэйкам узмацніць сваю ўвагу і кіраўніцтва работай шэфскіх таварыстваў. Існаваньне самастойных шэфскіх таварыстваў з пэўным статутам і членскімі ўзносамі, з мэтаю ўцягненьня шырокіх мас рабочых у справу ажыцьцяўленьня сувязі гораду з вёскай і ўзмацненьня саюзу рабочае клясы з асноўнай масай сялянства, патрабуюць усямернай дапамогі з боку партыйных і прафэсыянальных арганізацый. Бяз гэтага такое таварыства з такімі вялізнымі задачамі існаваць ня можа.

Ячэйкі могуць і павінны вылучаць для ўдзелу ў шэфрабоце, для паездак у вёску ўсіх партыйцаў, бяз выключэньня якія ведаюць вёску,—ці зьяўляецца ён членам шэфтаварыства, ці не. Шэфская работа павінна лічыцца партабавязкам не фармальна, і выдзяляцца кіраўнікамі на гэтую работу павінны такія партыйцы, якія ўсьвядомілі ўсю партыйную важнасьць гэтай работы.

Балючым пытаньнем у рабоце зьяўляюцца адносіны прафсаюзаў да шэфарганізацый. Шэфскія арганізацыі прадстаўляюць у падшэфнай вёсцы ня толькі самiх сябе, як рабочыя грамадзкія арганізацыі, але і ўсю рабочую клясу гораду, усіх членаў саюзу. Сялянства ў асобе шэфаў бачыць прадстаўнікоў рабочага гораду ў цэлым, і сяляне ў гэтым па сутнасьці маюць рацыю. Такі погляд на шэфскія таварыствы ёсьць і павінен быць.

Што-ж мы маем на справе? У чым выражаюцца на практыцы адносіны прафсаюзаў да шэфтаварыстваў? Адказ кароткі. Ні ў чым. У практыцы шэфработы Гарраёну яшчэ ня было такога выпадку, калі праворганы зацікавіліся-б работай шэфтаварыства. Ні фабзаўкомы, ні іх культкамісіі ня разу не абгаворвалі пытаньняў, зьвязаных з шэфскай работай.

Паасобныя шэфтаварыствы Гарраёну за апошні час разгарнулі вялікую практычную работу па аказаньні культурнай і арганізацыйна-гаспадарчай дапамогі сваім падшэфным вёскам. Напрыклад, аб'яднанае таварыства харчавікоў, якое налічвае да 200 членаў (з рабочых прыватных і кааперацыйных прадпрыемстваў харчавікоў, працкалектыву пекараў, хлебапякарань ЦРК і служачых харчтрэсту), у сваёй справаздачы на праўленьні шэфтаварыства Гарраёну ілюстравалі сваю работу такімі данымі. За апошні год гэта таварыства зрабіла 42 выезды, у якіх прымала ўдзел 120 чал. Фінансавыя сродкі, затрачаныя на шэфработу, складаюць 800 руб. З дапамогаю шэфаў арганізаваны добраахвотныя пажарныя таварыствы, тарфяное таварыства, адкрыты 2 хаты-чытальні, на ўтрыманьне якіх адпускаецца 120 руб. у год, апрача 20 экзэмпляраў газэт і часопісяй, што выпісваюцца штомесячна. У пасеўнай кампаніі гэта таварыства аказвала дапамогу беднаце праз КСУ на куплю насеньня і сельгасмашын у разьмеры 100 р.

Такі размах работы патрабаваў шмат сілы з боку шэфскіх працаўнікоў. Ці рабілася ім якая-небудзь дапамога з боку прафарганізацыі? Ніякай. Вышэйшыя праворганы па гэтым пытаньні ня толькі не далі месцам ніякіх станоўчых паказаньняў, але, наадварот, калі паасобныя фабкомы пад прымусам выканбюро шэфтаварыства ўставілі ў свае каштарысы некаторыя сумы для шэфработы, адпаведныя ЦП саюзаў іх выкрэсьлівалі, тлумачачы гэта тым, што, моў, ня справа прафарганізацый аказваць фінансавую дапамогу грамадзкім арганізацыям. Ці можна апраўдаць такія адносіны з боку прафсаюзаў да справы змычкі рабочых гораду з вёскай, да працы шэфтаварыства.

Калі прафсаюзы ставяць пытаньне так, што ня іх справа фінансаваць шэфскія таварыствы, дык шэфпрацаўнікі на гэта фактамі адказваюць, што прафарганізацыі ня толькі не фінансаваньнем, але і нічым іншым не дапамагаюць шэфскім таварыствам і ня цікавяцца іх працай.

Гэта зьяўляецца доказам такіх фактаў, як пастанова ШТ: «Дабіцца пастаноўкі на пасяджэньні пытаньня аб шэфпрацы» (ВСНГ), або незьмяшчэньне рэдкалегіяй насьценгазэты заметкі шэфпрацаўніка аб стане шэфпрацы на сваім прадпрыемстве.

Уключэньне ў каштарысы фабзаўмясцкомаў невялікіх сум на шэфпрацу будзе мець значэньне ня толькі фінансавага падтрыманьня, але і гэта наблізіць візавыя прафарганізацыі да шэфтаварыстваў, павысіць іх адказнасьць за стан шэфпрацы на сваім прадпрыемстве і ўстанове, а гэтым самым даб'емся агульнага ўзмацненьня ўсёй шэфскай працы.

Нараду, якая мяркуецца пры ЦК КП(б)Б па пытаньнях шэфства, трэба склікаць як мага хутчэй для вырашэньня ўсіх балючых пытаньняў шэфскай працы. Гэта нарада павінна стварыць пералом у адносінах партыйных і прафэсыянальных арганізацый да шэфскай працы, і гэтым самым забясьпечыць правядзеньне ў жыцьцё дырэктыў XV партзьезду аб удзеле шэфскіх арганізацый у калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

І. Грушнеўскі.

Украінскія пісьменьнікі ў Менску

На фатаграфічных здымках прыехаўшыя ў Менск украінскія пісьменьнікі. Зьлева направа: 1) Сяргей Пілipенка, 2) Пятро Панч, 3) Уладзімер Сасюра, 4) І. Кулік, 5) Аркадзь Любчэнка, 6) Валер'ян Паліщук, 7) Паўла Усенка, 8) Паўла Тычына і 9) Андрэй Панаў.

13-га мая ўвечары ў Менск прыехала дэлегацыя украінскіх пісьменьнікаў у ліку 9 чалавек, якія зьяўляюцца прадстаўнікамі розных пісьменьніцкіх аб'яднаньняў на Украіне. У склад дэлегацыі ўваходзяць: Сяргей Пілipенка, Андрэй Панаў, Паўла Тычына, Пятро Панч, Аркадзь Любчэнка, Іван Кулік, Уладзімер Сосюра, Валяр'ян Палішчук і Паўло Усенка. На вакзале дэлегацыю сустракалі Янка Купала, Якуб Колас і М. Зарэцкі. Дэлегацыя прыехала азнаёміцца з эканамічным і культурным разьвіцьцём БССР.

Старшыня дэлегацыі т. Піліпенка аб мэтах прыезду

— Нас у Беларусі цікавіць ня толькі пытаньне беларусізацыі і здавальненьне культурных патрэб, але мы хочам пабачыць, як усе іншыя нацыянальнасьці Беларусі твораць савецкую культуру. Мы ня робім розьніцы ў нашых мастацкіх аб'яднаньнях. Мы ўсе прыехалі сюды ад розных аб'яднаньняў, але з аднэй агульнай думкай пацікавіцца жыцьцём беларускіх працоўных мас. Мы лічым, што ўсе культурныя аб'яднаньні робяць адну справу, працуюць над стварэньнем новай культуры і кожны з нас унясе сваю частку ў гэтую справу. Нас цікавіць ня толькі літаратурная справа, а і справа гаспадарчага адраджэньня Беларусі. Нас цікавіць, як тут у вас праводзіцца мэліярацыя, як здабываецца торф, як падводзіцца падмурак да разьвіцьця пралетарыяту. Нас таксама цікавіць, як замацоўваецца новы быт у беларускай вёсцы.

Мы абавязаліся перад украінскім савецкім грамадзянствам даць справаздачу аб сваім падарожжы ў Беларусь. Пасьля нашага звароту на Украіну мы зробім спэцыяльныя даклады аб Беларусі ў Кіеве, Харкаве, Адэсе і Днепрапятроўску.

Кожны з нас адпаведна свайму ўменьню дасьць артыкул аб беларускай паэзіі ці нарыс пра Беларусь ва украінскім друку.

Дзяржаўнае Выдавецтва Украіны выдасьць на 15-ці аркушох літаратурны альманах, прысьвечаны культурнаму будаўніцтву Савецкай Беларусі.

У плян культурнае сувязі з наступнага году ўваходзіць таксама падарожжа па Беларусі украінскага дзяржаўнага тэатру.

Мы думаем і спадзяемся, што беларускія мастацкія аб'яднаньні так сама пабываюць і на Украіне.

Пры гэтым я хачу адзначыць, што наша культурная сувязь з Беларусьсю палепшаецца яшчэ і тым, што нашы мовы маюць блізкасьць паміж сабою, а гэта дае нам магчымасьць разумець адзін другога без тлумачоў.

Беларускія навуковыя кнігі дужа цікавяць навуковых працаўнікоў Украіны.

Дэлегацыя украінскіх пісьменьнікаў мае на мэце заданьне ўстанавіць цесную сувязь з Інстытутам Беларускае Культуры. Яна мае ўпоўнаважаньне ад навукова-дасьледчага інстытуту імя Тараса Шэўчэнкі па справе выданьня вядомага Кабзара на беларускай мове.

Учора украінскія пісьменьнікі наведалі Інстытут Беларускай Культуры, дзе іх прыняў прэзыдэнт ІБК тав. Ігнатоўскі і знаёміў з гісторыяй узьнікненьня Інбелкульту, яго структурай, дзейнасьцю аддзелаў, камісій і сэкцый.

Дэлегацыя цікавілася, ці мае Інбелкульт свае філіялы і членаў карэспандэнтаў. Пасьля украінскія пісьменьнікі падзяліліся на групы і знаёміліся з працаю кожнай камісіі ІБК паасобку. Асабліва іх зацікавіла праца слоўнікавай камісіі.

Намесьнік дырэктара украінскага навукова-дасьледчага інстытуту імя Тараса Шаўчэнкі тав. Піліпенка перадаў ІБК ў пісьмовай форме прывітаньне ад украінскага інстытуту з пажаданьнем наладзіць абмен усімі навуковымі выданьнямі з ІБК.

Інстытуту Беларускае Культуры таксама было перадана да 50 кніг выданьня інстытуту імя Шаўчэнкі і творы паасобных украінскіх пісьменьнікаў.

Сёньня украінскія пісьменьнікі наведаюць Наркамасьветы, ЦВК і СНК.

Зьезд Чырвонага Крыжу аб небясьпецы вайны

Усебеларускі зьезд Чырвонага Крыжу па дакладу тав. Барсукова аб міжнародным становішчы вынес рэзалюцыю, у якой пратэстуе супроць падрыхтоўкі новых крывавых ... гі Нацый прыняць савецкую прапанову аб усеагульным разброеньні, а таксама на адмову некаторых імпэрыялістычных дзяржаў падпісаць пратакол аб недапушчаль-

Мясны камбінат будзе будавацца ў Воршы

Прэзыдыум Дзяржпляну БССР на апошнім пасяджэньні канчаткова вырашыў пытаньне аб пабудове ў Воршы мяснога камбінату, які будзе складацца з бэконнай фабрыкі, бойні, халадзільніка, кансэрвнай фабрыкі і алюмініевага заводу. Агульны кошт камбінату 1.400.000 руб. Адпушчана ўжо 250.000 руб. на першапачатковую работу, што дасьць магчымасьць прыступіць да будаўніцтва бэконнай фабрыкі яшчэ ў гэтым годзе з такім разрахункам, каб у будучым годзе яе закончыць. Прапускная здольнасьць камбінату разьлічана на перапрацоўку 75.000 штук сьвіней, 25.000 штук рагатае жывёлы і 25.000 штук дробнае жывёлы.

Наркамзему і Дзяржгандлю даручана намеціць мерапрыемствы для атрыманьня бэконнага сырцу адпаведнай якасьці (сыстэма адкорму, арганізацыя рассаднікаў).

Адначасова з гэтым Менскаму акрвыканкому даручана распрацаваць пытаньне аб мэтазгоднасьці пабудовы бэконнага заводу пры менскім халадзільніку.

Непарадкі на будаўніцтве ў горадзе

АГІДНАСЬЦІ НА БУДАЎНІЦТВАХ УНІВЭРСЫТЭЦКАГА ГАРАДКА, ФАРМАЗАВОДУ І ФАБРЫКІ МЕНШВЭЮ.—ЗАМЕСТ 2.000 РАБОЧЫХ ПРАЦУЕ ТОЛЬКІ 100.—МЕНСК РЫЗЫКУЕ ЗАСТАЦЦА БЕЗ КВАЛІФІКАВАНАЙ РАБОЧАЙ СІЛЫ.

Зусім ня будзе перапавялічэньнем, калі сказаць, што будаўнічы сэзон у Менску фактычна яшчэ не пачаўся.

Аб гэтым, паперш ае, сьведчыць тое, што **замест 2.000 рабочых** на буйнейшых менскіх будаўніцтвах працуе амаль **толькі 100.** На біржы працы знаходзіцца каля 1.500 чалавек кваліфікаваных рабочых, якія штодня чакаюць пасылкі іх на будаўніцтва, але дарэмна. Ніхто рабочых з біржы не патрабуе, бо ніхто, як ня дзіўна, яшчэ нічога фактычна ня будуе.

Паглядзем-жа, што робіцца на будаўніцтвах.

Фармацэўтычны завод. Да яго пабудовы яшчэ ня прыступлена. Складзены праект прыходзіцца перарабляць і зьменшыць памер будынку з тае прычыны, што побач з ім знаходзіцца сынагога. Сынагогу чамусьці не адважваюцца зьнесьці і таму пастанавілі... зьменшыць будынак заводу.

Фабрыка Меншвэй. Замест таго, каб разгарнуць да сёньняшняга дня працу як належыць, тут працуе толькі некалькі рабочых. Да самага будаўніцтва яшчэ ня прыступілі з тае прычыны, што дагэтуль не ўдалося зьнесьці з тэрыторыі будаўніцтва маленькі дом прыватніка. **У працягу вось ужо трох месяцаў** Меншвэй вядзе перагаворы з прыватнікам аб продажы дому, але вынікаў ніякіх яшчэ не дасягнулі.

Другой «перашкодай» пачатку будаўніцтва фабрыкі, як ня сьмешна, зьявіўся... стары хлеў. Зараз пасьля доўгіх гутарак прыступілі да яго разбурэньня, але гэта разбурэньне ідзе вельмі марудна.

Усё гэта робіцца Меншвэем з мэтай «з'эканоміць» некалькі дзесяткаў рублёў, а адначасова **вялікі штат спэцаў і тэхнічна-адміністрацыйнага пэрсаналу нічога ня робяць і ні за што атрымліваюць вялікія грошы, як яны самі галасна і заяўляюць.**

Найвялікшыя агіднасьці і непарадкі робяцца **на пабудове унівэрсытэцкага гарадка. Там гэтыя агіднасьці перайшлі ўжо ўсякія межы.** Тут вінавата нядбайнасьць і Менкамгасу, і Наркамасьветы, і Белдзяржстрою. Усе яны аднолькава выяўляюць мала зацікаўленасьці да даручанай ім справы. Замест 1500 рабочых на пабудове унівэрсытэцкага гарадка працуе толькі... 63 чалавекі. Матар'ялу навезена шмат. Вялікі штат інжынэраў і тэхнікаў, як на будаўніцтве фабрыкі Меншвэю, і тут сядзяць каля мора і чакаюць пагоды—нічога ня робяць, атрымліваючы ўвесь час пэнсію. Ня гледзячы на існуючую пастанову аб ачысткі тэрыторыі будаўніцтва ад старых будынкаў і ад іншага сьмецьця **да 1-га мая,** камгас фактычна яшчэ **да сёньняшняга дня** ня выканаў гэтае заданьне. Дзе-ні-дзе працуе некалькі рабочых па разбураньні старых памяшканьняў.

Заваль і розны хлам усё яшчэ займаюць тую плошчу, на якой даўным-даўно павінны былі класьці фундамант.

Менсельпром таксама дагэтуль яшчэ не ачысьціў тэрыторыі коннага парку. Агідная рэч: Белдзяржстрой не дагаварыўся ў цане з УМТ'ам наконт куплі плоту апошняга—і... пабудаваў побач з плотам УМТ'у ўласны плот. Між тым разбурыць плот УМТ'у будзе каштаваць больш, чым пабудаваны Белдзяржстроем новы плот. А вось яшчэ адна агіднасьць: некалі тэрыторыя коннага парку была забрукавана каменьнямі. Зараз гэтыя каменьні пакрывае зямля на аршын вышынёю. І вось ставяць спэцыяльных рабочых адкопваць гэтую зямлю і вымаць каменьні ў той час, як купляць новыя каменьні абышлося-б значна таней.

Пры такім становішчы вывесьці фундамант унівэрсытэцкага гарадка **можна будзе не раней, чым увосень.** І гэта замест таго, каб да восені вывесьці сьцены некаторых унівэрсытэцкіх будынкаў!

Вынікам такіх агідных адносін да будаўнічай справы зьявіцца тое, **што некаторыя катэгорыі кваліфікаваных будаўнікоў—каменшчыкі, бэтоншчыкі,—не адчуваючы попыту на сваю працу, у бліжэйшы час разьедуцца ў іншыя месцы СССР шукаць сабе працы. Менск у самым разгары будаўніцтва, такім чынам, застанецца без кваліфікаваных будаўнікоў, якіх, само сабой зразумела, прыдзецца потым «імпартаваць» у Беларусь з усімі выцякаючымі адсюль вынікамі: праязныя і інш.**

Адзначаючы непарадкі з боку гаспадарчых установаў і іх віну ў затрыманьні будаўнічых работ, нельга абыйсьці міма ролі **прафсаюзу будаўнікоў у зьнішчэньні перашкод на шляху разгортваньня сэзону.** Саюз-жа добра ведаў аб тым, што будаўнічыя арганізацыі вельмі слаба рыхтуюцца да будаўнічага сэзону, што ніхто не выяўляе попыту на будаўнічую рабочую сілу. Што-ж ён ужываў, **каму і калі ён скардзіўся на недапушчальную нядбайнасьць гаспадарчых арганізацый?**

Далей цярпець такія галавацяпствы і непарадкі недапушчальна.

Мы чакаем паведамленьня судовых і кантрольных органаў аб тым, што яны на зазначаныя намі галавацяпствы зьвярнулі ўвагу і прынялі належныя меры да іх спыненьня.

МЕНСК

Пасадка лесу перанесена

З прычыны дажджу ў нядзелю, 13 мая, пасадка і пасеў лесу каля саўгасу „Малая Сьляпянка" не адбылася. Пасадка і пасеў лесу перанесен на 20 мая.

Станцыя па аглядзе прывазнога мяса

Прэзыдыум гарсавету даручыў Менсельпрому распрацаваць разам з вэтнаглядам праект капітальнага рамонту менскіх разьніц. У бліжэйшы час пастаноўлена таксама прыступіць да рамонту і да абсталяваньня фільтраў біялёгічнай ачысткі, для чаго будуць набыты новыя стэрылізатары.

Прызнана патрэбным пабудаваць у Менску станцыю па аглядзе прывазнога мяса.

Розыгрыш лётарэі АЗЕТ

12-га мая ў Маскве ў памяшканьні яўрэйскага дзяржаўнага тэатру пачаўся розыгрыш лётарэі Азету. Для ўдзелу ў тыражы з Беларусі накіраваны 3 чал. Тыраж працягнецца два дні. Па Беларусі блетаў азетаўскай лётарэі распаўсюджана звыш 100.000. Буйныя выгрышы лётарэі будуць друкавацца ў нашай газэце.

Заразьлівыя захворваньні

Новы нам. Наркампрацы

Прэзыдыум ЦВК пастанавіў назначыць тав. Маркулава, Ясея Сяргеевіча, намесьнікам народнага камісара працы БССР.

Ткацкае аддзяленьне пры фабрыцы „Дзьвіна"

ВСНГ мяркуе ў будучым годзе арганізаваць ткацкае аддзяленьне пры фабрыцы «Дзьвіна» на 100 варштатаў для перапрацоўкі больш грубых гатункаў прадзіва. Арганізацыя ткацкага аддзяленьня абыдзецца ў 80 т. руб., пазбавіць фабрыку ад труднасьцей нерэнтабэльнага збыту нізкіх гатункаў прадзіва (адчосачных) і значна павялічыць прыбытак фабрыкі.

Скарыстаньне попелу для выпрацоўкі паташу і фарбаў

ВСНГ распрацаваны плян скарыстаньня попелу драўлянага апалу і торфу для выпрацоўкі, шляхам хэмічнай перапрацоўкі попелу, паташу і фарбаў. Апрацоўка драўлянага попелу дае паташ—прадукт неабходны для мылаварнай прамысловасьці і для шмат іншых вытворчасьцяй. Тарфяны попел будзе перапрацоўвацца для вырабу тарфяных фарбаў, прыгодных для афарбоўкі стрэх, падлог і г. д.

Для гэтай мэты ВСНГ мяркуе ў

За дзень

— **АТРЫМАНА ПАСУДА.** МЦРК атрымаў вагон эмаляванай пасуды. У бліжэйшыя дні з Уралу і Растову прыбывае яшчэ два вагоны пасуды.

— **СТУДЭНЦКІЯ ЛЯГЭРЫ.** У пачатку чэрвеня студэнты другіх курсаў Белдзяржунівэрсытэту выходзяць у студэнцкія ваенныя лягэры для праходжаньня вышэйшай дапрызыўнай падрыхтоўкі.

— **ПАЛЕПШАНЬНЕ БЫТУ РАБОЧЫХ.** На палепшаньне быту рабочых, якія працуюць на пабудове чыгуначных ліній, адпушчана 3.000 р.

Новы расклад цягнікоў

З сёньняшняга дня на Маскоўска-Беларуска-Балтыцкай чыгунцы ўводзіцца новы расклад цягнікоў.

Кур'ерскі цягнік № 2 адпраўляецца з Менску штодзённа ў 0 гадз. 21 мін. Прыбывае ён ў Менск штодзённа ў 6 гадз. 13 мін. З кур'ерскім цягнікам штодзённа курсыруе бесьперасадачны вагон Менск—Ленінград. Кур'ерскі цягнік праходзіць адлегласьць Менск—Масква ў 12 гадзін 49 мін.

Скоры цягнік № 8 адпраўляецца штодзённа з Менску ў 19 гадзін 45 мін. Прыбывае ён ў Менск штодзённа ў 10 гадзін 35 мін. З гэтым цягніком курсыруе бесьперасадачны вагон Менск—Полацак.

Паштовы цягнік № 4 адпраўляецца штодзённа з Менску ў 12 гадзін 35 мін.

Ліст у рэдакцыю

Шубэртаўскі Конкурсны Камітэт Журы просіць апублікаваць, што з 43 твораў, прадстаўленых па Савецкім Саюзе на конкурс імя Франца Шубэрта — першая прэмія ня

Паведамленьні

— У сераду, 16 мая г. г., а 7 гадз. увечары ў памяшканьні Гаррайкому КП(б)Б адбудзецца пленум Райпрафсаюзаў сумесна з ...

міжнароднага камітэту Чырвонага Крыжу ў Жэневе і да ўсіх чырвоных крыжоў і чырвоных паўмесяцаў усяго сьвету з заклікам зьвярнуць увагу грамадзкай думкі ўсяго сьвету на адмову камісіі Лі-

Міжнародная арганізацыя чырвоных крыжоў і чырвоных паўмесяцаў, гаворыцца далей у рэзалюцыі, павінна павесьці рашучую барацьбу супроць крывавых авантур, якія падрыхтоўваюцца імпэрыялістымі.

Дняпро--Чорнае мора на чаўнох

Менскае спартыўнае таварыства «Дынама» атрымала паведамленьне аб тым, што 13-га мая выехалі з Смаленску па Дняпры на трох марскіх шлюпках 14 беларускіх («Дынама») і 6 севастопальскіх турыстых-спартсмэнаў. Начале каманды— начальнік асобнага аддзелу чорнаморскага ваеннага флёту тав. Даўбе. Морскім ведамствам каманд, выдан спэцыяльны морскі сьцяг. Турыстыя думаюць пакрыць адлегласьць ад Смаленску да Севастопалю ў працягу аднаго месяца. Штодзённа ў вітрыне таварыства «Дынама» па Савецкай вул. будзе вывешвацца карта з указаньнем пройдзенага шляху.

фэкцыйныя захворваньні (супроць 46 за мінулы), у тым ліку: брушны тыфус 3 (0), паратыф—1 (0), шкарлятына—9 (5), дыфтэрыя—2 (1), адзёр—43 (19), грып—57 (17), сібірская язва—2 (1), параціт—3 (0), коклюш—2 (0).

Штрафы за антысанітарную перавозку мяса

Менскі гарадзкі санаддзел аштрафаваў за перавозку мяса ў антысанітарных умовах (сядзеньне на мясе, брудныя брэзэнты) наступных асоб і ўстаноў; Аксэнкруга М., Слупкага Д., Дукорскага Я. і адміністрацыю бойні—Аксэнкруга Р. і Кэсьлера І.

Попыт на працу

Попыт на працу на 15 мая: у 26 савецкую школу—4 цесьляры, у Белжылсаюз—3 кровельшчыкі, прыватнікам—3 цесьляры і жакту № 11—2 пячнікі і 2 сталяры.

Радыё-перадача

15-га, аўторак

6.00—6.30—Гутарка Цэнтральнага Бюро Краязнаўства.

6.30—7.10—Беларуская радыё-газэта.

7.10—7.40 — Даклад праўленьня Аўтадору: „Дарожнае будаўніцтва". Дакл. т. Мартынаў.

7.40—8.10—Эспэранта радыё-газэта.

8.10—10.00—Трансляцыя Масквы.

10 мін.

Тарыф за праезд у кур'ерскіх цягнікох

У сувязі з увядзеньнем з сёньняшняга дня кур'ерскіх зносін Менск—Масква за праезд у кур'ерскім цягніку будзе брацца даплата ў размеры 25 проц. і ў скорым—12 з пал. проц. агульнага тарыфу.

Курортныя зносіны

Бесьперасадачны вагон Менск - Мінэральныя Воды пачне курсыраваць не з 15-га мая, як раней паведамлялася ў нас у газэце, а з 30-га мая. Вагон будзе адпраўляцца па новым маршруце праз Крэменчуг—Растоў. Адпраўленьне штодзённа а 12-й гадзіне 50 мін. ураньня.

сары Ленінградзкае Дзяржаўнае Кансерваторыі.

Памянёныя творы накіроўваюцца ў Вену на Міжнародны Конкурс 10 зон, аднэй з якіх зьяўляецца СССР. Прадстаўніком ад нашае зоны ў Вену выдзелен А. К Глазуноў.

Сакратар Шубэртаўскага Конкурсу Г. М. Рымскі-Корсакаў.

Папраўка

У № 109 нашай газэты ў заметцы „Аб'яднаньне савецка - партыйных школ" надрукавана „аб'яднаць Віцебскую і Магілёўскую савецка-партыйныя школы", а трэба--Віцебскую і Гомельскую.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

увечары адбудзецца нарада камуністых і камсамольцаў, працуючых у школах і дзіцячых садох.

— ЦП Саюзу Белпрацасьветы паведамляе, што ім прымаюцца заявы ад сяброў саюзу, якія жадаюць паступіць у ВНУ РСФСР. Заявы будуць прымацца да 20 траўня г. г.

Спраўкі магчыма атрымаць у ЦП.

Адказны рэдактар
Ян. АСЬМОЎ

КІНО

Кіно-тэатр „КУЛЬТУРА". Ад аўторка, 15 мая

канцэрты вядомай маскоўскай сьпявачкі

— Лізаветы Барысаўны БЕЛАГОРСКАЙ —

ПРЫ ЎДЗЕЛЕ

ВОЛЬНАГА МАСТАКА Л. М. МАЛКУСА (рояль).

КАНЦЭРТМЭЙСТРА МАСКОЎСКАГА ТЭАТРУ А. Г. ШЫРВІНДА (скрыпка).

вольнага мастака жывога слова Н. М. ЭФРОСА.

На экране мастацкі фільм „ТРЫВОГА".

КАСА АДЧЫНЕНА АД 5 ГАДЗ. 30 ХВ.

Пачатак 1-га сэансу а 7 г. 30 хв., 2-га—а 9 г. 10 хв., 3-га—а 10 г. 50 хв.

Кіно „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА". ✻ ✻ ✻ Ад аўторка, 15 мая.

Толькі 3 дні! — Сусьветны баявік — Толькі 3 дні!

ЖЫЦЬЦЁ за ЖЫЦЬЦЁ

у 2-х сэрыях, 10 часьцях.

З удзелам вядомых артыстых ПАУЛЯ ВЕГЕНЕРА і ПАУЛЯ РЫХТЭРА.

З прычыны працяжнасьці дэманстр. фільму, ТОЛЬКІ 2 СЭАНСЫ.

Кіно „ПРАЛЕТАРЫ" | 2 замежныя камэдыі за адзін сэанс 2 | Ад аўторка, 15 мая

I Сусьветны комік БЭСТЭР КЭЙТОН у фільме НАША ГОСЬЦЕПРЫЕМСТВА ў 6 часьцях

II Папулярны комік БЭН-ЦЮРПІН у фільме КАЛІФ на ГАДЗІНУ у 6 часьцях

Пачатак сэансаў роўна а 7 гадз. Каса адчынена ад 6 гадз.

Скора! Скора! Скора! СТЭНЛЕЙ у ДЗЕБРАХ АФРЫКІ.

Кіно „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ" Ад аўторка, 15 мая

Новы трукава-прыключэнскі кіна-раман ✻ 2 сэрыі, 12 частак за адзін сэанс

ПЛЯМА ЗЛАЧЫНСТВА (Клеймо преступления)

У галоўнай ролі ЧАРЛЬ ХЭТТЫСОН і АНЭТ ЛЮТЭР.

Пачатак 1-га сэансу роўна а 7 гадзіне. ● Каса адчынена з 5 гадз.

Пом. ЦИРКА | Сегодня и ежедневно с 10 час. утра до 11 ч. веч. ОТКРЫТА

передвижная научно-показательная

ЗООВЫСТАВКА

ЖИВЫХ ЗВЕРЕЙ

ГАМБУРГСКОГО ЗООЛОГИЧЕСКОГО САДА.

МАССА ЗВЕРЕЙ и ПТИЦ

Экскурсии допускаются со скидкой по отношению экскуробюро.

Кормление зверей—в 8 час. вечера

Мингос-ТЕАТР.

МОСКОВСКИЙ ТЕАТР САТИРЫ.

ВТОРНИК, 15 МАЯ. ПОСТАВЛЕНО БУДЕТ „НА СЧЕТ ЛЮБВИ" ГУТМАНА и В. Я. ТИПОТА, в 3 д. 8 карт.

СРЕДА, 16-го мая, „СКЛОКА" АЛАДОВА и Л. НИКУЛИНА в 3-х дейст. 5 карт.

Четверг, 17 мая, „Лира напрокат" В. В. ШКВАРКИНА в 3-х д. 9 карт.

Начало ровно в 9 ч. веч. Билеты продаются в кассе театра.

МЕНСЕЛЬПРАМ

ПРАПАНУЕ

МАХОРКУ

„Тройка", „Косарь", „Охотник", „Рыбка" і „Кузнецы"—

сваёй пераабсталяванай фабрыкі

па цане 21 руб. за скрыню.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

АДПУСКНІКІ!

Паведамляйце ў аддзел падпіскі газэты „Зьвязда"

ВАШ НОВЫ АДРАС.

Вам будзе пасылацца газ. „Зьвязда" на месцы знаходжаньня ў водпуску

БЕЗ АСОБНАЙ ДАПЛАТЫ.

Да ведама падпісчыкаў „ЗЬВЯЗДЫ"

ОГОНЕК

З сёньняшнім нумарам газэты „Зьвязда" мясцовым і іншагародні падпісчыкам разасланы другі нумар за май месяц № (20) 268 часопісу

Падпісчыкаў газэты „Зьвязда" з дадаткам часопісу „ОГОНЕК", якія не атрымалі часопісу, просьба безадкладна аб гэтым паведаміць: мясцовых падпісчыкаў—у галоўную контору газэты „Зьвязда" (Менск, Савецкая, 63), а іншагародніх—непасрэдна ў паштовыя аддзяленьні.

Згубленыя і ўкрадзеныя

наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Каапэрац. кніжка Сеняўскага В. Д., выд. МЦРК. 2085

Мэтрычную выпіс Хапэлеса М. Д., выд. ЗАГС'ам. 2086

Членскі білет Бакуновіча Е. В., выд. саюзам мэдсанпрацы. 2087

Патэнт I разр. № 1890 Крэйндзель М. Д., выд. Менакрфа. 2088

Каапэрац. кніжка Батвініка М. Ш., выд. МЦРК. 2089

Пасьведчаньне Хэйфеца Ш. Г., выд. Менкамгасам. 2090

Бесрач. кніжка Вайтовіча Ф. К., выд. Менстрахкасай. 2091

Пашпарт Грушко Т. А., выд. Растова-Нахічаванск. на Доне міліцыяй. 2092

Чырвонаармейская кніжка Ясінскага А. А., выд. 5 стр. палком 2093

Вучотная ковская кніжка Ясінскага А. А. 2094

Службовая кніжка чырвонаармейца Майзелеса В. Г., выд. Менваенкаматам. 2095

Членскі білет № 6/5825 Штэйнмана Н. Л., выд. саюзам будаўнікоў. 2096

Вучотная вайсковая кніжка Трахтенкова М. А., выд. Астрах.-Гарадз. РВК. 2097

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакуманту **50 кап.**

Кошт публікацыі аб скасаваньні шлюбу **3 руб.**

Менск, Галоўліт № 300